

**INTERNATIONAL
COMMUNITY ARTS
FESTIVAL 2023**

ICAF

MARCH 29TH

APRIL 02ND

Welkom op de 9e editie van het ICAF:

“Het Geluid van Verandering”

Deze 9e editie van het International Community Arts Festival Rotterdam, bevat theater, performance, dans, beeldende kunst en muziek uit verschillende landen en binnen diverse contexten van over de hele wereld. Met gepaste trots presenteren we het programma van ICAF 2023 en het thema ‘The Sound of Change’, Het Geluid van Verandering.

De tijd die is verstreken sinds het afgelaste festival dat we in maart 2020 hadden willen vieren heeft langdurige en ingrijpende veranderingen veroorzaakt. Voor sommigen bracht het de werkelijkheid die ze daarvoor kenden en het tempo waarin ze werkten volledig tot stilstand, waardoor er een onwerkelijke rust ontstond waarin ze konden nadenken. Echter, voor vele anderen verergerde in deze periode reeds bestaande moeilijkheden, spanningen, lijden, kwetsbaarheid en verlies in vormen die nog ver na het einde van de pandemie gevoeld zullen worden. Er zijn ons indringende vragen gesteld die ons persoonlijk aangaan, maar ook onze samenlevingen, onze organisaties en binnen en tussen onze gemeenschappen. We zullen er richting de toekomst een antwoord op zien te vinden. Zo gezien biedt de pandemie, in de woorden van Arundhati Roy “een deur, een toegangspoort tussen één wereld en een volgende.”

Veel mensen die in allerlei contexten en continenten in community arts werkzaam zijn delen de overtuiging dat inclusieve, participatieve kunst kan bijdragen aan een positieve verandering in de wereld. De weg naar deze ontwikkeling en transitie is echter nooit recht of in haar richting voorspelbaar. Veranderingen zijn herkenbaar op kleine en grote schaal, zowel tastbaar als onaantastbaar. Maar voor alle waardevolle participatieve kunstwerken en -processen geldt, ongeacht hun omvang of vorm, dat ze ons dwingen dieper, breder en subtieler na te denken over hoe we binnen onze gemeenschappen delen en hoe we ons aan elkaar verbinden. Het stelt ook vragen over hoe we kennis vergaren, bruggen bouwen, grenzen overgaan en opzoek gaan naar gelaagde ervaringen, betekenissen en perspectieven. Ze zijn onderdeel van het constant verschuivende kruispunt waarop we balanceren.

ICAF 2023 poogt middels verschillende community arts praktijken en voorstellingen te onderzoeken hoe deze complexe reis naar verandering middels het medium geluid gevangen kan worden. Bij geluid is de rol van de luisteraar net zo belangrijk als die van de spreker. Het is een communicatiemiddel, een manier om mee te voelen, mede te delen en je uit te drukken. Geluid kan een lied zijn, ritueel gezang, een protest, of complete stilte. Het kan een opera zijn, muziek, meditatie, geklap, percussie of een symfonie. Het kan bestaan uit voetstappen, verkeer, of een stem. Het is bewegend, actief leven dat je met je lichaam en je zintuigen kunt ervaren. Geluid is een middel om mensen en contexten bij elkaar te brengen, om met elkaar te communiceren binnen en tussen onze gemeenschappen, over onze grenzen, omheiningen en bruggen heen. Dankzij haar vele verschillende vormen biedt geluid ons de optie om te fluisteren of te schreeuwen, om onze stemmen en verhalen te activeren of om met stilte ruimte te maken voor zij die niet gehoord worden, terwijl we onze reis richting evolutie en transitie aanvangen, op weg naar positieve verandering.

We heten je van harte welkom op ICAF 2023 en nodigen je graag uit om onderdeel te vormen van het geluid van verandering dat we de komende vijf dagen met elkaar willen gaan creëren.

INHOUDSOPGAVE

- 2 Het ICAF 2023 Festival Thema ‘The Sound of Change’
- 4 Pre-festival artist-in-residencies vanaf maandag 13 maart
- 5 ICAF Stadsprogramma: maandag 27 maart - zondag 2 april
- 9 ICAF Festivalgids: woensdag 29 maart - zondag 2 april

Programma’s Festivaldagen

- 10 Woensdag 29 maart
- 11 Donderdag 30 maart
- 25 Vrijdag 31 maart
- 38 Zaterdag 1 april
- 52 Zondag 2 april

Artist-in-residencies vóór het festival: 13 - 29 maart

Als community arts festival vinden we het belangrijk om ook buiten onze theaters en zalen te treden en de grote stadscontexten om ons heen binnen te stappen. Daarom produceren we voor ieder festival een aantal lokale projecten in Rotterdam die als doel hebben sociale cohesie, inclusie, daadwerkelijke democratie en artistieke uitwisseling te bevorderen. Voor dit doel hebben we innovatieve community kunstenaars uit andere regio's en contexten uitgenodigd om met lokale bewoners gedurende de weken en dagen vóór het festival samen te werken. De resultaten van deze activiteiten worden tijdens het reguliere festival in het dagprogramma als workshop of 'showcase' gepresenteerd.

Artist in Residency

Basket Beat (Spanje)

Een van de meest krachtige voorbeelden van hoe geluid, ritme, muziek en percussie kan bijdragen aan een positieve verandering, is Basket Beat uit Barcelona. Basket Beat is een participatief muziekproject, ontwikkeld door Josep Maria Aragay, dat basketballen inzet als percussie-instrument om jongeren in kansarme situaties en in gesloten instellingen zoals de gevangenis te helpen bij hun persoonlijke ontwikkeling.

Via workshops aan groepen jongeren faciliteren ze waardevolle groepsprocessen waar jongeren leren te vertrouwen op elkaar en zich voor de ander verantwoordelijk voelen omdat ze voor even allemaal onderdeel zijn van hetzelfde ritme, dezelfde beat.

Voorafgaand aan het ICAF zal Basket Beat samenwerken met jongeren en jongerenwerkers van Urban Skillsz en de jongeren van het Rotterdams Wijktheater. In een intensieve periode van 10 dagen komen de jongeren onder leiding van Basket Beat samen om een ritme en beat te maken, om bij te dragen aan de dynamiek van een groep waar elk individu even belangrijk is. Na de intensieve periode van 10 dagen treden deze Rotterdamse jongeren samen met een professionele band uit Barcelona op als openingsvoorstelling van het ICAF 2023, en luiden daarmee 'the sound of change' van dit festival in.

Artist in Residency

Zlatko Paković (Servië)

Zlatko Paković maakt theatervoorstellingen in Bosnië-Herzegovina, Bulgarije, Cyprus, Kroatië, Kosovo, Noord-Macedonië, Montenegro en in Servië, en voert deze voornamelijk buiten de institutionele theaters op. Bij het grote publiek in de Balkan staat hij vooral bekend om zijn politieke voorstellingen waarin hij felle kritiek levert op de hedendaagse overheden van de post-Joegoslavische landen.

In zijn werk versterkt hij een theatrale poëtische vorm met uitgesproken speelse elementen. Esthetiek en maatschappij zijn als artistieke onderdelen in zijn theater onlosmakelijk met elkaar verbonden. In de loop van zijn carrière heeft Zlatko veel spraakmakende toneelstukken geregisseerd, waarvoor hij ook prijzen won, zoals de International Ibsen Scholarship 2014, een van de meest prestigieuze theaterprijzen in Europa.

Zijn werk reageert en reflecteert op de politieke context van voormalig Joegoslavië, met name kwesties met betrekking tot censuur, staatscontrole en opgedrongen verhalen rondom dader/slachtofferschap tijdens deze conflicten en lang daarna. Zijn kritische, activistische houding wordt daarom allesbehalve warm onthaald door de politieke machthebbers. Dit komt omdat het werk van Paković benadrukt dat, hoewel de Balkanoorlogen meer dan 25 jaar geleden plaatsvonden, de sporen van de oorlogen nog steeds onderdeel zijn van de dagelijkse realiteit in de post-Joegoslavische landen. Massagraven, vermiste personen, ongekend verdriet, landmijnen en toenemende armoede houden het dagelijks leven van mensen in hun greep. Bovendien blijft de door Servië gedomineerde Republika Srpska in Bosnië, evenals de staat Servië zelf, de genocide van 1995 in Srebrenica ontkennen. Door middel van zijn toneelstukken en poëtische interventies probeert Zlatko niet alleen deze aanhoudende ontkenningen en standpunten uit te dagen, maar ook ruimte te maken voor het onherstelbare verdriet dat door zovelen wordt gevoeld. Met zijn werk wil hij toekomstige generaties waarschuwen voor de valkuilen die kunnen leiden tot dezelfde gevaren, maar tegelijkertijd biedt hij hoop en inspiratie voor verzoening en waarheid.

Zlatko brengt zijn context, kennis en werkwijze naar het ICAF, om hier in samenwerking met de Bosnische diaspora in Nederland inzicht en nuance te verschaffen in kwesties van polarisatie, die hier en elders in de wereld spelen.

Artist in Residency

Hobson Street Theatre Company en Pauluskerk (Nieuw-Zeeland & Nederland)

Als onderdeel van een creatieve uitwisseling in de maanden voorafgaand aan het ICAF, hebben de Pauluskerk uit Rotterdam en Hobson Street Theatre Company uit Auckland, Nieuw-Zeeland samen toegewerkt naar een artistieke presentatie. Hobson Street Theatre Company is het eerste en enige theatergezelschap met en voor daklozen in Nieuw-Zeeland. Het werd in 2010 opgericht als een plek waar dakloze mensen uit Auckland en omgeving hun creativiteit konden ontdekken en hun verhalen konden delen. In Nederland wordt de Pauluskerk in Rotterdam gezien als een belangrijk toevluchtsoord en veilige haven voor zowel daklozen als ongedocumenteerde mensen. Voorafgaand aan het festival wisselden de twee organisaties artistiek materiaal uit via Zoom en e-mail.

Als vervolg op dit online uitwisselingstraject werken beide groepen vanaf donderdag 23 maart gedurende zes dagen in levenden lijve samen in de Pauluskerk. Dat doen ze door middel van artistieke workshops, die variëren van schrijven en fotografie tot muziek en toneel. In deze workshops delen de deelnemers hun persoonlijke verhalen, dromen en verlangens en verkennen ze het thema van deze festivaleditie "The Sound of Change".

Met de nadruk op 'ontmoeting', en gefaciliteerd door de begeleiders en kunstenaars verbonden aan Hobson Street Theater en Pauluskerk, bieden de workshops ruimte voor verbinding, inspiratie en uitwisseling van werkwijzen van deze organisaties, die beiden een vitale functie in onze samenleving vervullen.

Festival Resident

MetX (België)

Voor de allereerste keer, tijdens ICAF 2023, werken we met een Festival Resident! Het idee voor een festival resident werd geboren uit de behoefte om soms meer te kunnen laten zien van een organisatie dan alleen een voorstelling, een project of enkel een typerende

methodiek. Sommige praktijken zijn zo breed en veelomvattende dat we het ook in haar volle breedte moeten kunnen tonen, om de impact en kracht van de organisatie recht te doen. Uit die behoefte namen we het besluit om tijdens ons festival één organisatie oververtegenwoordigd te laten zijn met een divers aanbod aan projecten die tijdens het festival op verschillende plekken en op verschillende wijzen zullen worden getoond.

Met trots presenteren we daarom, geheel in lijn met het “sound of change”-thema van deze editie, MetX als onze ICAF '23 Festival Resident.

Het Brusselse MetX is een productiehuis gemaakt voor en door muzikanten. In nauwe samenwerking met artiesten afkomstig uit verschillende horizonten creëren ze originele repertoires en muziekgroepen. Hun missie is tweeledig: ten eerste produceren en promoten ze groepen als Mâäk, BRUiTAL, Remork & Karkaba of Fanfakids, die elk een eigenzinnige en contextgerichte muziekpraktijk beoefenen. Ten tweede door de repertoires en opgedane kennis van hun muzikmakers door middel van workshops en participatieve uitvoeringen zoveel mogelijk open te stellen en door te geven.

Hun akoestisch universum integreert zowel elementen uit de Westerse jazz- en improvisatiecultuur als uit *Urban Ethno*, traditionele muziek gedragen door de verschillende culturen die woonachtig zijn in een metropool als Brussel. Eenmaal met wederzijds respect vermengd door MetX muzikanten, evolueert dit artistiek materiaal naar een volledig nieuwe muziekcultuur. Soms luid, soms zacht, soms mooi, soms lelijk. Nooit gelikt. Altijd opwindend.

Tijdens het ICAF 2023 krijg je de kans om MetX van verschillende kanten te leren kennen. Ze faciliteren een workshop, ze doen een interventie in de openbare ruimte waar iedereen aan mag meedoen, ze presenteren hun *peer-to-peer* muziekproject de Fanfakids en sluiten het festival af op zondagmiddag 2 april met een grootschalig concert in de grote zaal van Theater Zuidplein.

ICAF STADSPROGRAMMA

MAANDAG 27 MAART T/M ZONDAG 2 APRIL

Voor de allereerste keer presenteert het ICAF een speciaal stadsprogramma naast het reguliere festivalprogramma. Een programma speciaal samengesteld voor een Rotterdams publiek. Ons stadsprogramma deelt hetzelfde karakter als onze gebruikelijke ICAF-programmering: het vieren van lokale, nationale en internationale participatieve kunstpraktijken en gemeenschappelijk gewortelde kunstprojecten, van grootschalige uitvoeringen tot intieme filmvertoningen en educatieve en leuke workshops. Maar deze keer brengen we ze rechtstreeks naar verschillende locaties en openbare ruimtes in de stad.

Ons ICAF-stadsprogramma is ontstaan vanuit de wens om nog dieper in contact te komen met het publiek in onze thuishaven Rotterdam, om ervoor te zorgen dat het ICAF-gemeenschappen en publiek blijft bereiken die dicht bij onze 'roots' staan, en ervoor te zorgen dat ons programma toegankelijk en plezierig is voor velen.

Het ICAF-stadsprogramma begint op maandag 26 maart om 20:00 uur met een theatervoorstelling van Zlakto Paković in Podium Islemunda, en gaat door tot de sluitingsdag van ons festival op zondag 2 april. Op zaterdagmiddag 1 april is er een familiedag met workshops en optredens speciaal voor families en kinderen, die ook een eigen 'Family Afternoon Ensemble Compilation Program' in het hoofdprogramma heeft.

Zie Rotterdam tot leven komen door de participatieve kunstpraktijken en optredens die overal in de stad plaatsvinden. Het ICAF-stadsprogramma wordt gehost door het Rotterdams Wijktheater en kan volledig worden bekeken op hun eigen website.

FESTIVALGIDS

Hoe word je wegwijs in het festivalprogramma?

Het festival begint op woensdag 29 maart, 2023 met een speciale welkomst-act van Met-X uit België, onze festival-resident. Je kunt je kaartjes tussen 19 uur en 20.30 uur ophalen aan ontvangstbalie van Theater Zuidplein.

De openingsvoorstelling wordt verzorgd door THE BASKETBEAT PROJECT uit Barcelona en begint om 20.30 uur. Het tweede onderdeel van die avond is een voorstelling van *Etoiles Electriques*.

Al deze activiteiten vinden plaats in Theater Zuidplein. Het gebouw is makkelijk bereikbaar per metro van Rotterdam Centraal. Je stapt uit op station 'Zuidplein' en vandaar is het 2 minuten lopen.

ALGEMEEN DAGPROGRAMMA

Het reguliere festivalprogramma begint op donderdagochtend 30 maart en eindigt laat op de middag van zondag 2 april, 2023.

Alle ochtendactiviteiten vinden plaats op één centrale locatie: Podium Islemunda. Dit gebouw is per tram bereikbaar van Rotterdam Centraal. Neem lijn 23 richting 'Beverwaard' en stap uit bij halte 'Keizerswaard'.

Ieder dag werken we met een identiek tijdschema en vaste structuur. Als bezoeker kun je zelf bepalen wat je 's morgens wilt doen of zien en aan welke combinatieprogramma je in de middag wilt deelnemen. 's Middags kun je kiezen uit één lange workshop van 3,5 uur of een samengesteld programma bestaande uit een korte workshop in combinatie met een korte voorstelling en/of showcase-presentatie. Je dient je programmakeuzes vóór aanvang van het festival aan te geven wanneer je je online inschrijft.

Een karakteristiek dagprogramma ziet er als volgt uit:

- **10 uur: lezing of gesprek OF 10.30 uur: langzame start, beiden in Podium Islemunda**
- **12 uur: lunch in Podium Islemunda of in de locatie van het door jouw gekozen middagprogramma**
- **13 uur: start van je middagprogramma**
- **17.30 uur: avondeten**
- **19 uur: vroege avond (voorstelling of film)**
- **20.30 uur: voorstelling in de grote zaal van Theater Zuidplein**
- **21.30 uur: late avond afterparty in Theater Zuidplein**

ICAF OCHTENDEN

Activiteiten beginnen om 10 uur 's ochtends, dus als je je nog moet inschrijven of kaartjes moet ophalen zorg dan dat je ruim op tijd bij Podium Islemunda aanwezig bent. De inschrijfbalie opent iedere dag om 9 uur, behalve op zondag wanneer we om 11 uur openen. Het ochtendprogramma is een mix van gesprekken en 'langzame start'-

activiteiten. Sommigen van jullie willen met je hersens aan het werk terwijl anderen liever met hun handen of lijven aan de slag gaan. Je kunt desgewenst ook gezellig een babbeltje maken met een bekende of vreemde, of een kunstinstallatie bezoeken. Voor de ‘langzame start’ hoef je je niet in te schrijven, maar hou er wel rekening mee dat een bepaalde activiteit vol kan zijn. Voor de lezingen en gesprekken dien je je wel in te schrijven, omdat er maar een beperkt aantal plaatsen zijn en ze aan een vaste structuur gebonden zijn.

ICAF MIDDAGEN

Tussen 12 en 13 uur serveren we lunch in Podium Islemunda of op de locatie waar het door jou gekozen middagprogramma wordt gehouden. Zorg dat je om 12 uur in Podium Islemunda bent of dat je klaar staat om naar je middaglocatie vervoerd te worden. 's Middags bestaat het programma uit praktische workshops, presentaties, showcases en films. Sommige van deze activiteiten duren 90 minuten terwijl andere 3,5 uur duren, afhankelijk van welke combinatie je gekozen hebt.

Sommige programmaonderdelen vinden elders in de stad plaats. We hebben bussen gehuurd om je daar naartoe te brengen. Om het voor ons hanteerbaar te houden vragen we je om voor iedere dag een keuze te maken voor een specifiek programma dat je door de middag loodst. Dat programma is óf één lange workshop of een combinatie van kortere onderdelen. Het is helaas niet mogelijk om halverwege het middagprogramma over te stappen naar een ander onderdeel waar je niet voor staat ingeschreven. Verschillende workshops en presentaties worden op meerdere dagen herhaald, zodat je op een ander moment een gewenst onderdeel alsnog kunt bezoeken.

ICAF AVONDEN

Iedere avond serveren we een avondmaaltijd tussen 17.30 en 18.30 uur. Let erop dat de locatie van het avondeten kan variëren, afhankelijk van het vroege avondprogramma waar je voor gekozen hebt. Dat vroege avondprogramma begint om 19 uur en bestaat uit twee parallel aangeboden onderdelen die óf in Theater Zuidplein óf in Podium Islemunda plaatsvinden. De avondmaaltijd wordt vlak bij de door jou gekozen locatie geserveerd.

Om 20.30 uur hebben we iedere avond een plenaire voorstelling in de grote zaal van Theater Zuidplein geprogrammeerd. Daarna vindt er in hetzelfde gebouw een Afterparty plaats.

We beginnen dus iedere dag in Podium Islemunda en sluiten af in Theater Zuidplein.

FESTIVALINSCHRIJVING

Vanaf eind januari kun je je via onze website inschrijven voor het festival. Daar kun je aangeven aan welke workshops je wil meedoen en welke voorstellingen je wil zien. Let er wel op dat er een maximaal aantal plaatsen is voor sommige onderdelen. We raden je daarom aan om een eerste en tweede voorkeur aan te geven. Je kunt je in één keer voor het hele festival inschrijven. Zo krijg je toegang tot workshops (maar vergeet niet meerdere voorkeuren aan te geven), voorstellingen, middag- en avondmaaltijden en

ontvang je informatie om je zo goed mogelijk voor het festival voor te bereiden. Het is natuurlijk ook mogelijk om je voor één of twee festivaldagen in te schrijven.

VOORSTELLINGEN

Alle toegangsbewijzen voor voorstellingen en presentaties zijn inbegrepen in het 'all-in' festival-passepartout. Voor mensen die niet aan het dagprogramma deelnemen zijn er losse kaartjes te koop voor de avondvoorstellingen die om 20.30 uur in de grote zaal van Theater Zuidplein worden gepresenteerd. N.B. op zaterdagavond begint de grote zaal voorstelling om 21 uur en op zondagmiddag is er een matinée om 14 uur. Losse kaarten voor al deze grote zaal voorstellingen kunnen rechtstreeks worden geboekt bij Theater Zuidplein, Zuidplein 60 of online: WWW.THEATERZUIDPLEIN.NL. Eéndagspassen voor het dagprogramma zijn ook beschikbaar, maar deze kunnen alleen van tevoren via inschrijving op onze ICAF-website besteld worden.

PROGRAMMA'S FESTIVALDAGEN

WOENSDAG 29 MAART: FESTIVAL OPENING (20.30)

20.30	OPENING
20.45	Grote zaal performance: Basket Beat Big Band (Basketbeat, Spanje)
10 PM	Concert: Étoiles Électrique (Nederland)

Grote zaal Performance

Basket Beat Big Band **(Basket Beat, Spanje)**

Stuiter mee met de beats en voel het ritme van een bigband zoals je dat nog nooit hebt gevoeld. Basket Beat uit Barcelona opent op 29 maart 2023 het International Community Arts Festival (ICAF) in Theater Zuidplein met een concert waarin de basketbal een opvallende hoofdrol speelt. Samen met tientallen Rotterdamse jongeren en een professionele band uit Barcelona, dribbelen ze opzweepende beats en geven een sportief optreden van formaat waarbij je niet stil kunt blijven zitten!

Basket Beat is een participatief muziekproject dat basketballen inzet als percussie-instrument om jongeren in kansarme situaties en in gesloten instellingen zoals de gevangenis te helpen bij hun persoonlijke ontwikkeling. Voor het ICAF werkt Basket Beat samen met

het Rotterdams Wijktheater en de jongeren en jongerenwerkers van Urban Skillsz uit Rotterdam.

Voor het ICAF belichaamt Basket Beat, met hun werk en methodologie het thema van dit jaar, "The Sound of Change". Het optreden met de groep jongeren uit Rotterdam zal niet alleen worden verwelkomd als een feestelijk moment om te vieren dat we ICAF het na zoveel jaren weer fysiek kunnen organiseren, maar zal ook de verbindende en transformerende kracht tonen van geluid en muziek.

Concert

Étoiles Électrique (Nederland)

Deze 14-koppige festivalband vermengt Arabische, Koerdische en Perzische muziek met funky pop. Een wereld van contrasten uit zich in een caleidoscopisch geluid. Aanstekelijke grooves en stampende Koerdische dansen, ongepolijst en recht uit het hart! Étoiles Électriques staat garant voor spetterende feestelijke live shows waarbij dansen je enige optie is!

De muzikanten en zangers hebben hun wortels in diverse muzikale culturen uit het Midden-Oosten. Ze stonden op podia in Damascus, Diyarbakir, Kirkuk en Libanon. Nu bouwen ze samen met funky blazers uit bands als Gallowstreet, Chef'Special en Valvetronic aan een nieuw repertoire in Nederland. We verwelkomen *Étoiles Électriques* met open armen op de openingsavond van het ICAF op 29 maart 2023 om ons met een spetterende show in Theater Zuidplein omver te blazen.

Over

Étoiles Électriques is een onderdeel van Orchestre Partout, een participatieve muziekorganisatie uit Nederland, opgericht door Ted van Leeuwen en Titia Bouwmeester vanuit de overtuiging dat muziek een taal is die verenigt, ongeacht afkomst, cultuur en gesproken taal. Vanuit dit idee startte Orchestre Partout in 2010 haar eerste muziekworkshops in het asielzoekerscentrum Alkmaar. Door de jaren heen hebben ze een gevarieerd en succesvol participatief muziekprogramma ontwikkeld.

DONDERDAG 30 MAART 2023

10.00	START GESPREKKEN Over het audiovisueel vastleggen van community arts processen, Gesprek (Dr. Kerrie Schaefer, Engeland) "Doe mee of anders!", Gesprek (Dr. Sruti Bala, Nederland) Zorg en Verbinding, Inleidende Lezing (Health Action Training, VK)
10.30	LANGZAME START "How to Start a Movement" Interventie (Merel Smitt, Nederland) Takeaway Art Kit Workshop (Athens Comics Library, Griekenland) BRUiTAL / New Moon (MetX, België)

12.00	LUNCH
13.00 - 17.00	LW I Achter de schermen bij het Rotterdams Wijktheater (Rotterdamwijktheater, Nederland)
<i>Lange Workshops</i>	
13.00 - 15.00	CP 1 I Gebarentaal voor het theater met TG Signum (TG Signum, Nederland) & Hobson-Paulus Podium (Hobson Street Theatre Company, Nieuw-Zeeland, Pauluskerk, Nederland)
& 15.00 - 17.00	CP 2 I Instinctieve Performance (Corpo Maquiná, Nederland) & Hobson-Paulus Podium (Hobson Street Theatre Company, Nieuw-Zeeland, Pauluskerk, Nederland)
<i>Compilatie Programma's</i>	
	CP 3 I Hobson-Paulus Podium (Hobson Street Theatre Company, Nieuw-Zeeland, Pauluskerk, Nederland) & Gebarentaal voor het theater met TG Signum (TG Signum, Nederland)
	CP 4 I Hobson-Paulus Podium (Hobson Street Theatre Company, Nieuw-Zeeland, Pauluskerk, Nederland) & Instinctieve Performance (Corpo Maquiná, Nederland)
	CP 5 I Nacer/Geboorte (Humor y Vida, Ecuador) & Geweld, Ballingschap en Fysiek Theater (Lleca Teatro, Nicaragua/ Nederland)
	CP 6 I Nacer/Geboorte (Humor y Vida, Ecuador) & Creatieve Reacties op gender gerelateerd geweld (Dr. Emily Diouf, USA, Amina Seck, Senegal)
17:30	AVONDETEN
19.00	PERFORMANCE I Relations (Live) (Jordy Dik & Tiuri, Nederland) FILM I Fall (MEXE Associação Cultural, Portugal)
20:45	Grote zaal PERFORMANCE I GABO (Dançando com a Diferença, Madeira)
22.00	AFTER PARTY

DONDERDAG 30 MAART: OCHTEND (10.00-12.00)

Lezing

Over het audiovisueel vastleggen van community arts processen (Dr. Kerrie Schaefer, Engeland)

De virtuositeit en de esthetiek van community art ligt niet enkel verscholen in het eindproduct, maar (soms zelfs meer) in de langdurige processen die leiden tot een presentatie; in de specifieke context en de manier waarop de kunstenaar een 'safe' en/of 'brave space' [veilige of moedige ruimte] weet te faciliteren waarin esthetische

ontmoetingen kunnen plaatsvinden. Helaas is deze virtuositeit en artistieke benadering vaak onzichtbaar voor de buitenwereld. Dat is jammer want de esthetiek van het proces toont voor een belangrijk deel de kracht en schoonheid van community arts, en roept belangrijke vragen op over hoe we 'kunst' definiëren en wat de rol is van de kunstenaar binnen community arts. Daarom is het des te belangrijker om deze processen goed te documenteren. Maar hoe doe je dat? Om de praktische en de ethische rol van dergelijke documentatieprocessen beter te begrijpen, heeft het ICAF dr. Kerrie Schaefer uitgenodigd om te praten over haar onderzoek naar de documentatie van community art-processen.

Tijdens twee ochtendsessies, op donderdag en vrijdag, zal dr. Kerrie Schaefer met ons nader ingaan op de meest recente ontwikkelingen als het gaat om het vertalen van community arts-processen naar film- en videodocumentaires. Ze onderzoekt daarbij de vorm van de documentatie, de geschiedenis ervan, het belang van nieuwe technologie (van film en radio tot aan documentair theater), maar ze betreft ook de politieke en ethische discussies die hiervoor relevant zijn.

Met veel aandacht voor praktijkvoorbeelden, zal ze ingaan op vragen als hoe film esthetische en sociale processen het beste kan tonen, wiens stemmen er daarbij wel en niet worden gehoord, en hoe machtsverhoudingen tussen sociale actoren wel of niet worden getoond. Ze gaat met haar publiek in gesprek over hoe film- en videodocumentatie zou kunnen bijdragen aan de evaluatie van, en reflectie op de processen, esthetiek en methodiek van community art. Wat kunnen makers zelf leren over hun praktijk door het zien van deze documentaires? En hoe kunnen televisiedocumentaires sociaal beleid of maatschappelijke veranderingen beïnvloeden?

Dr. Kerrie Schaefer is Universitair Hoofddocent aan de Universiteit van Exeter. Ze is daar coördinator van de MA in Toegepaste, Maatschappelijk Geëngageerde en Community-gerichte Podiumkunsten. Kerrie's interesse in participatieve podiumkunsten begon tijdens haar PhD studie aan de Universiteit van Sydney. Ze schreef daar haar proefschrift over de legendarische Australische performance groep The Sydney Front. Voordat ze naar Engeland verhuisde werkte ze aan de Universiteit van Newcastle (Australië), waar ze praktijkgericht onderzoek deed naar community art partnerschappen met stadsbesturen, goede doelen en staatsoverheden. Kerrie is auteur van een door Palgrave MacMillan uitgegeven boek over de betekenis van 'community' in de community performance praktijk.

Lezing

“Doe mee of anders!”

(Dr. Sruti Bala, Nederland)

Wat zijn de valkuilen van participatie? En welke rol nemen community arts makers (bewust of onbewust) aan als ze participatieve kunst maken dat onderdeel is van een niet-zo-sociaal, neoliberal politiek beleid? Voor het ICAF 2023 neemt dr. Sruti Bala ons tijdens twee lezingen mee in een kritische en verhelderende zelfreflectie. De eerste, op donderdag 30 maart, is genaamd "Participate or Else!" ['Doe mee of anders'], waarin Sruti de invloed van het neoliberalisme op community art schetst in termen van 'sociale impact' en participatie als politiek instrument. Daarbij plaatst ze vraagtekens bij enkel symbolische oproepen tot 'diversiteit' en biedt ze een verfrissende visie op internationale solidariteit. Haar tweede lezing op zaterdag 1 april, heeft de titel "Do No Harm" ['Doe geen kwaad'], en daarin gaat Sruti in op de praktische uitwerkingen van het *do-no-harm-principe* dat afkomstig is uit het internationale veld van vrede en conflict studies. Hoewel het principe misschien als vanzelfsprekend klinkt, staan we misschien wel onvoldoende stil bij wat bedoelen we als we zeggen 'do-no-harm'? Welke praktische gevolgen heeft dit? Hoe ver gaat het? Wat zijn de ethische vragen die je jezelf moet stellen om 'geen kwaad te doen' en wat is de rol van politiek en beleid hierin?

In beide lezingen worden de deelnemers aangemoedigd om na een inleiding van Sruti met elkaar in dialoog te gaan, de gepresenteerde ideeën samen verder te verkennen en direct toe te passen op hun eigen context en praktijk.

Sruti Bala is universitair hoofddocent aan de afdeling Theaterwetenschap, Universiteit van Amsterdam en heeft eerder op ICAF NWE MKRS 2021 en 2022 presentaties gegeven over het onderwerp "Pitfalls of Participation in Community Arts".

Inleidende Lezing

Zorg en Verbinding (Health Action Training, VK)

Terwijl we tijdens de eerste piek van de coronagolf met elkaar applaudisseerden voor de zorg en ons meer dan ooit realiseerden hoe belangrijk zorgprofessionals zijn, zagen we ook hoe erg de zorg onder druk staat. Door gebrek aan financiële middelen en daardoor tijd ontstaat er een steeds hogere werkdruk waarbij de zorgprofessionals niet meer kunnen doen waar ze zo goed in zijn; met persoonlijke, humane aandacht voor hun patiënten zorgen. Tegelijkertijd zien we binnen community arts een sterke interesse van kunstenaars om hun rol als ‘verzorger’ te omarmen en werken er steeds meer kunstenaars in verschillende zorg contexten, of ze koesteren hun zorg als onderdeel van hun kunstvorm. In deze presentatie en aansluitende workshop van Health Action Training (HAT) uit Noorderland komen de twee werelden, zorg en kunst, bij elkaar.

In haar trainingen voor zorgprofessionals maakt HAT gebruik van technieken die zijn ontleend aan acteurstraining en toegepast drama. Daarmee stellen ze deelnemers in staat hun persoonlijke communicatie te verbeteren en zichzelf weerbaarder te maken in de huidige uitdagende maatschappelijke context. Deze aanpak bestaat uit een mix van improvisatie-oefeningen, poppenspel, rollenspel, acteur training en communicatie-opdrachten. Ze biedt daarmee frisse en actuele inzichten die ook voor andere vormen van communicatie toepasbaar zijn.

De missie van HAT is om mensen te helpen contact te maken met zichzelf en met elkaar, als individuen en als gemeenschap. Daarbij bouwen ze aan een wereldwijd netwerk dat zich gezamenlijk inzet voor ethiek en gelijkwaardigheid binnen de zorg. HAT doet dit door vaardigheden aan te leren op gebied van aandacht, samenwerking en respect en het opbouwen en onderhouden van relaties, waarin moed en compassie essentieel zijn om ons als mens te laten groeien.

Voor ICAF 2023 zal Health Action Training allereerst een introductie verzorgen. Daarin presenteren ze wat hun werk inhoudt en gaan ze met het publiek in gesprek over hun werkwijze, proces en methodiek. Tijdens dit onderdeel schakelen ze middels een live onlineverbinding over naar deelnemers die over hun ervaringen tijdens eerdere trainingen vertellen. Bij deze inleidende presentatie is iedereen welkom die belangstelling heeft in de zorg en in community art.

In de middag verzorgt HAT een praktische workshop waarbij deelnemers intensiever kunnen ervaren wat Health Action Training is, en wat zo'n training in de praktijk met zich meebrengt. Deze workshop is bedoeld voor een select gezelschap van zorgmedewerkers en community arts professionals die zorg als een belangrijk onderdeel van hun werk beschouwen.

Donderdag 30 maart: ochtend (10.30-12.00)

Langzame Start Interventie Serie
“How to Start a Movement”

(Merel Smitt, Nederland)

Als je meedoet aan “How to Start a Movement”, word je lid van een tijdelijke beweging.

We komen als collectief samen in openbare ruimtes, instellingen en podia. We veroveren treinstations, restaurants, stadskantoren, parken, bibliotheken, wachtkamers, academies, pleinen en wasserettes door met de regels te spelen om onze ruimtes terug te winnen.

In “How to Start a Movement” gaan we ervan uit dat we allemaal weten wat we wel en niet kunnen doen in de openbare ruimte. Overal waar we komen zijn er sociale normen die we moeten volgen, ongeschreven regels die we moeten gehoorzamen en scripts die we moeten uitvoeren. Meestal bevragen we ze niet eens. Maar wat gebeurt er als we besluiten om van het script af te wijken?

“How to Start a Movement” is zowel een artistiek project als een methodologie en een gereedschapskist die kan worden gebruikt om onszelf, de ander en de wereld op een nieuwe of andere manier te ervaren.

As onderdeel van de ‘Langzame Start’ Serie die het ICAF in de ochtenden aanbiedt neemt op donderdag en vrijdag de Rotterdamse kunstenaar Merel Smitt je mee op avontuur in de openbare ruimte. Samen met haar onderzoek je de directe omgeving en onderneem je een poging om van het daar aanwezige script af te wijken. Samen met de anderen in je groep veroorzaak je een beetje opschudding en reageer je op de harde realiteit van onze directe omgeving. Zo eisen we een klein beetje terrein terug.

Over

Merel Smitt is een interdisciplinaire kunstenaar gevestigd in Rotterdam en werkt als regisseur, organisator, curator, social-designer, onderzoeker en docent. Haar live-art projecten vinden plaats op het snijvlak van performatieve interventies, sociaal geëngageerde kunst en cultureel activisme. Haar werk wordt vaak op locatie ontwikkeld in de openbare ruimte, in samenwerking met verschillende gemeenschappen, activisten, medeburgers, academici, filosofen en experts, en daarbij is actieve deelname van verschillende (doel)groepen altijd onderdeel van de uitkomst van het werk. De projecten kunnen worden gezien als manieren om ruimtes terug te winnen en platforms te bouwen waarin mensen die elkaar nog niet kennen samenkomen om zichzelf, de ander en de wereld op een nieuwe manier te ervaren.

Merel’s artistieke praktijk wordt gesteund door verschillende platforms binnen het Europese hedendaagse kunstlandschap zoals SICK! Festival (VK), Metropolis København (DK), Oerol (NL), Over Het IJ Festival (NL), Productiehuis Theater Rotterdam (NL), Giungla Festival (IT), STORMOPKOMST (BE), IN-SITU European Network, ACT (Art Climate Change) en andere plekken en instellingen binnen Nederland, het Verenigd Koninkrijk, Boekarest, New York, Frankrijk, België en Italië.

Langzame start Workshop

Takeaway Art Packs (Athens Comics Library, Griekenland)

Op donderdag-, vrijdag- en zaterdagochtend tijdens het ICAF krijg je de kans om onder leiding van de Athens Comics Library mee te doen aan een reeks ‘Langzame Start’ Workshops waarin je volgens de methode van Athens Comics Library voor kinderen uit de buurt van Islemunda (hoofdkwartier van het festival) gepersonaliseerde, op maat gemaakte Meeneem kunstpakketten kunt maken! Deze worden op zaterdag 1 april, tijdens onze ICAF *Family Day* rechtstreeks aan de kinderen uit de omgeving overhandigd.

Elke ochtend krijgen twintig deelnemers de kans om direct met dr. Lida Tsene en Dina Ntziora, de initiatiefnemers achter Athens Comics Library, samen te werken aan de doe-het-zelf pakketten. Naast het delen van hun Meeneem Kunstpak-methodiek, zal dr. Lida Tsene haar expertise delen over waarde en impact van creatieve activiteiten in de eerste jaren van het onderwijs, in traumagezinking en in het betrekken van gemeenschappen. Lida is als docent-onderzoeker werkzaam binnen het MA-programma Communicatie en Nieuwe Journalistiek aan de Open Universiteit van Cyprus. Een van haar interesses is de ontwikkeling van psychosociale vaardigheden door middel van kunst.

Aan het einde van iedere workshop verzamelen we de gemaakte Meeneem Kunstpakketten die op zaterdagmiddag aan kinderen uit de buurt worden uitgedeeld. We moedigen je aan om bij die zaterdagmiddagssessie aanwezig te zijn!

Over

Athens Comics Library is een participatieve kunstorganisatie uit Athene die een veilige en creatieve ruimte biedt aan vluchtelingen- en migrantenkinderen en hun verzorgers. Binnen hun brede participatieve programma's ontwikkelen ze activiteiten met betrekking tot geletterdheid middels stripverhalen en storytelling aangevuld met sport.

De visie van Athens Comics Library is om stripverhalen en storytelling in te zetten als een instrument voor educatie, heling en actieve participatie. Ze zien strips en storytelling als een manier om de liefde voor het lezen te stimuleren, maar ook bij te dragen aan multimediale geletterdheid. Daarbij zetten ze deelnemers aan om zelf op onderzoek uit te gaan en zelfstandig hun kennis te ontwikkelen. Athens Comics Library is opgericht als een plek voor inspiratie, leren en verkennen, participatie, creativiteit en experiment. De organisatie is ervan overtuigd dat het construeren en delen van verhalen - met name beeldverhalen - kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van de zogenaamde 'soft skills' ['zachte vaardigheden'] zoals samenwerking, creatieve probleemoplossing, intercultureel begrip en empathie. Daarmee krijgen kinderen ook een beter begrip van onze complexe maatschappelijke situaties.

Tijdens Covid-sluitingen, toen haar fysieke werkplek dicht moest, begon Athens Comics Library met het maken van een reeks creatieve Meeneem Kunstpakketten voor kleuters en hun verzorgers. 'Meeneem Kunst' is een doe-het-zelfpakket waar kinderen samen met hun verzorgers thuis van kunnen genieten. Voor elk pakket schrijft Athens Comics Library een brief die persoonlijk aan een kind is gericht. Het bevat daarnaast 3 verhalen en 4 activiteitenkaarten (normaliter in het Grieks, Engels, Frans en Perzisch). Elke maand werken ze volgens een nieuw thema, zodat ze kunnen inspelen op de actualiteit en deze op een toegankelijke manier behapbaar kunnen maken voor kleuters.

Langzame Start Workshop

(MetX, België)

BRUiTAL/New Moon

Van alle MetX groepen is BRUiTAL misschien wel de meest letterlijke belichaming van 'the sound of change'. Met hun DIY-geluid en megafoons, donkere outfits en maskers, een attitude tussen guerrilla en trance/performance spelen ze overal op parades, underground feestjes of activistische manifestaties.

BRUiTAL is ontstaan in het kader van de Brusselse Zinneke Parade 2018, met als thema 'Illegal', en dat verklaart veel. Maar BRUiTAL is ook een open participatieve multidisciplinaire format die via workshops openstaat voor ontmoeting en co-creatie.

In het kader van ICAF23 organiseren ze een reeks workshops rond grooves en beweging in de publieke ruimte, open voor iedereen (muzikant of niet!) die graag eens buiten de lijntjes wil kleuren.

Samen trekken ze op de laatste dag van het festival ook letterlijk de publieke ruimte in, al paraderend, al musicerend, al dansend in de schaduw van een enigmatische verschijning... the New Moon... Doe mee aan het sluitingsritueel van ICAF23!

Donderdag 30 maart: MIDDAG (13.30 - 17.00)

Lange Workshop

Achter de schermen bij het Rotterdams Wijktheater (Rotterdams Wijktheater, Nederland)

Het Rotterdams Wijktheater heeft meer dan 30 jaar ervaring in het transformeren van verhalen van gewone Rotterdammers tot theatervoorstellingen. Opgericht in 1992 en structureel gesubsidieerd door de stad Rotterdam is het een van de oudste continu actieve community arts ondernemingen in Nederland.

In deze workshop maakt u onder leiding van twee RWT-regisseurs kennis met hun ervaringen en methodieken. Samen met hen onderzoekt u de drie fases van het creatieve proces: het delen van verhalen; het omvormen van verhaal tot voorstelling en het presenteren van de resultaten aan een publiek. In iedere fase combineren de regisseurs een paar oefeningen met een moment van reflectie op de bredere maatschappelijke en politieke implicaties van deze bijzondere theaterpraktijk.

De begeleiders van deze workshop zijn de regisseurs van de recente RWT-productie Zomaar een straat, een project over armoede en schulden in de grote stad. Deze voorstelling is op zaterdagavond om 19 uur elders in het ICAF-programma te zien.

Lange Workshop

Relational Choreography (Jordy Dik & Tiuri, Nederland)

Compagnie 21 is het inclusieve gezelschap van Theaterwerkplaats Tiuri, waar Jordy Dik huischoreograaf is. Tiuri is een plek waar mensen met een beperking dagelijks worden opgeleid tot allround performer en hun ongekende talent aan de (maatschappelijke) oppervlakte gebracht wordt. Het choreografisch werk van dit gezelschap gaat over (het hervinden van) menselijkheid en de poëtische invulling van 'de ontmoeting'. Naast Compagnie 21 werkt Jordy regelmatig in vluchtelingencentra, scholen en zorginstellingen, zowel in Nederland als daarbuiten.

In de workshop demonstreert Jordy de Relational Choreography methode die hij samen met Loura Sita van Krimpen heeft ontwikkeld. Dat doet hij samen met een select groepje Tirui dansers en muzikanten Vincent Dankelman en Oene van Geel. Het basisidee achter deze methode is dat ieder mens door middel van een vraag-antwoord systeem impulsief tot danskunst kan komen. Daarin staat de creatieve ontluiking van de deelnemer alsmede de collectieve kracht van de groep centraal.

Lange Workshop/Groepsdiscussie

HUB Singapore: Crisis & Uitdaging: een gesprek met 3 TO kunstenaars uit 3 Aziatische steden (Singapore, Taiwan en Thailand) (Drama Box, HUB Singapore)

De meest inspirerende en succesvolle community arts ondernemingen zijn diepgeworteld in lokale gemeenschappen. Ze zijn daarom niet makkelijk te vinden in een uitgebreid en divers internationaal veld. Daarbij komt dat community arts uitermate context gebonden is en kan daarom alleen goed begrepen worden vanuit diezelfde lokale context waar deze organisaties gevestigd zijn.

Het idee voor de ontwikkeling van ICAF-hubs ontstond uit de behoefte om die verschillende contexten waar onze internationale partners werken beter te begrijpen en hun activiteiten te ondersteunen. ICAF Hubs zijn onze satellieten, onze ogen en oren en onze kritische vrienden. Iedere Hub vormt een onafhankelijke manifestatie van ICAF, buiten Rotterdam.

Onze allereerste ICAF Hub vestigden we in 2020 in Singapore, in nauwe samenwerking met onze partner Drama Box. Drama Box is een sociaal geëngageerde theaterorganisatie die werk creëert waarin dialoog, reflectie en verandering centraal staan. Ze richten een spotlicht op gemarginaliseerde verhalen en scheppen ruimte voor gemeenschappelijke beschouwing van complexe vraagstukken. Zo proberen ze verhalen te genereren en te delen die een dieper begrip van de cultuur, geschiedenis en identiteit in Singapore veroorzaken.

Als onderdeel van dit voortschrijdende ICAF Hub partnerschap heeft Drama Box in de weken voorafgaand aan ons festival een serie online gesprekken gefaciliteerd. Deze hadden als doel verdieping en nuances aan te brengen binnen het community arts veld van Zuid-Azië. Deze panels, discussies en presentaties werden vanaf januari 2023 iedere maand gehouden. Er waren organisaties bij betrokken uit Singapore, Thailand, Taiwan, Japan en Australië. Ze bespraken onderwerpen die varieerden van de ecologie in de Mekong Delta tot inclusiviteit met betrekking tot podiumkunstenaars met beperkingen, of hoe als kunstenaars te navigeren door de uitdagende politieke klimaten in Azië.

Tijdens het festival brengt Drama Box deze voorgaande gesprekken samen onder de noemer "Crisis en Uitdaging". De TO praktijk (Boals Theater der Onderdrukten) is bloeiend en wijdverspreid in Azië en er bestaan informele netwerken waarin kunstenaars elkaar ondersteunen. In dit panel delen TO kunstenaars uit Singapore, Taiwan en Thailand hoe ze TO toepassen binnen de specifieke sociaaleconomische contexten van de steden waar ze opereren. In dit gesprek ontleden ze de uitdagingen waarmee ze geconfronteerd worden als ze TO doen en Forum Theater voorstellingen maken met mensen uit hun stad. Het gesprek wordt gemodereerd door Han Xuemei (Singapore). Bij haar aan tafel zitten Kok Heng Leun (Singapore), Lai Shuya (Taiwan) en Sonny Chatwiriya (Thailand).

Lange Workshop

Zorg en Verbinding (Health Action Training, VK)

Terwijl we tijdens de eerste piek van de coronagolf met elkaar applaudisseerden voor de zorg en ons meer dan ooit realiseerden hoe belangrijk zorgprofessionals zijn, zagen we ook hoe erg de zorg onder druk staat. Door gebrek aan financiële middelen en daardoor tijd

ontstaat er een steeds hogere werkdruk waarbij de zorgprofessionals niet meer kunnen doen waar ze zo goed in zijn; met persoonlijke, humane aandacht voor hun patiënten zorgen. Tegelijkertijd zien we binnen community arts een sterke interesse van kunstenaars om hun rol als ‘verzorger’ te omarmen en werken er steeds meer kunstenaars in verschillende zorg contexten, of ze koesteren hun zorg als onderdeel van hun kunstvorm. In deze presentatie en aansluitende workshop van Health Action Training (HAT) uit Noord-Ierland komen de twee werelden, zorg en kunst, bij elkaar.

In haar trainingen voor zorgprofessionals maakt HAT gebruik van technieken die zijn ontleend aan acteurstraining en toegepast drama. Daarmee stellen ze deelnemers in staat hun persoonlijke communicatie te verbeteren en zichzelf weerbaarder te maken in de huidige uitdagende maatschappelijke context. Deze aanpak bestaat uit een mix van improvisatie-oefeningen, poppenspel, rollenspel, acteur training en communicatie-opdrachten. Ze biedt daarmee frisse en actuele inzichten die ook voor andere vormen van communicatie toepasbaar zijn.

De missie van HAT is om mensen te helpen contact te maken met zichzelf en met elkaar, als individuen en als gemeenschap. Daarbij bouwen ze aan een wereldwijd netwerk dat zich gezamenlijk inzet voor ethiek en gelijkwaardigheid binnen de zorg. HAT doet dit door vaardigheden aan te leren op gebied van aandacht, samenwerking en respect en het opbouwen en onderhouden van relaties, waarin moed en compassie essentieel zijn om ons als mens te laten groeien.

Korte Workshop

Gebarentaal voor het theater (TG Signum, Nederland)

Elders in het ICAF-programma speelt tg Signum de voorstelling *Stille Vlucht*, het autobiografische verhaal van acteur Ali Shafiee, die op 19-jarige leeftijd Iran ontvluchtte. Zijn verhaal wordt volledig gespeeld in Nederlandse Gebarentaal, ondersteund met een vertaler en Engelse boventitels. In deze workshop demonstreren regisseur Steef Kersbergen en Ali Shafiee hoe je toneel maakt dat gebaseerd is op gebarentaal. Maak je geen zorgen als je geen gebarentaal kent. Er is ook een tolk aanwezig en je wordt door het hele proces heen geloodst.

De workshop bestaat uit drie componenten:

We beginnen met een aantal oefeningen om je brein te kalmeren en je open te stellen voor de andere vormen van communicatie en waarneming die nodig zijn om alles emotioneel en rationeel tot je te nemen. Dit is cruciaal om gebarentaal te observeren en te snappen, zonder tolk. Als tweede ondergaan deelnemers een oefening waarin ze op beeldende en fysieke wijze een verhaal leren vertellen. Ze leren zichzelf, of een deel van een verhaal, met simpele bewegingen en tekens uit te drukken. In het derde onderdeel creëren de deelnemers een groepscompositie waarin beelden, beweging en gebarentaal worden gecombineerd met daadwerkelijke geluiden en spreekstemmen. Zo wordt er gezamenlijk toegewerkt aan een korte presentatie in de stijl van tg Signum. Steef en Ali begeleiden alle deelnemers bij het ontdekken van eigen tekens, op weg naar het uiten van een expressief collectief verhaal.

De workshop wordt in gesproken Engels en Nederlandse Gebarentaal aangeboden.

Korte Workshop

Instinctieve Performance Corpo Maquiná (Nederland)

Corpo Máquina is in 2017 opgericht door choreograaf Guilherme Miotto. Miotto heeft in Brazilië een ruige jeugd gehad en past nu zijn ervaringen toe in de noordelijke wijken van Tilburg. Daar creëert Corpo Máquina fascinerende dansprojecten met lokale jongeren, waarin sociale en artistieke ambities hand in hand gaan. Hun werk is gebaseerd op het idee

dat in ieder menselijk lichaam herinneringen en levenservaringen zijn opgeslagen. Dit bepaalt van diep in ons wezen hoe we bewegen. Dit is van toepassing op zowel getrainde professionele dansers als ongeoefende bewegers. Corpo Máquina is ervan overtuigd dat er een danser in ieder van ons schuilt en dat deze danser in staat is om allerlei (taalkundige, sociale, culturele, generationele) barrières tussen mensen omver te werpen.

In deze workshop neemt Guilherme Miotto je mee op een ontdekkingsreis naar de danser die binnen in je verborgen zit. Maak je gereed om je te roeren.

Performance

“Hobson-Paulus Podium”

(Hobson Street Theatre Company, Nieuw-Zeeland & Pauluskerk, Nederland)

Na een lange creatieve uitwisseling die de afgelopen jaren online plaatsvond werkten Hobson Street Theatre uit Nieuw-Zeeland en de Pauluskerk uit Rotterdam vanaf 23 maart voor het eerst in levenden lijve met elkaar samen. Gedurende zes dagen creëerden ze in workshops een podiumpresentatie. De workshops stonden in het teken van de thema's 'ontmoeting' en 'sound of change'. Elke workshop belichtte een andere kunst discipline: toneel, beeldende kunst, literatuur. Vertrekkend vanuit hun persoonlijke verhalen en perspectieven werkten de deelnemers toe naar een presentatie die nu te zien is op ICAF '23.

Op donderdagmiddag 30 maart is het dan zo ver en mag een breder publiek getuige zijn van deze bijzondere ontmoeting. Voordat we kunnen genieten van de optredens die uit de samenwerking zijn voortgekomen, zullen de Pauluskerk en Hobson Street Theatre eerst een introductie verzorgen over hun respectievelijke werkwijze en context. Ook bieden ze ons via beeldmateriaal (video en foto's) een kijkje in deze unieke uitwisseling. Daarna wordt het podium vrijgemaakt voor de deelnemers.

Performance

Nacer / Birth

(Humor y Vida, Ecuador)

Nacer / Birth is de encenering van een geboorte, met de wijsheid van voorouderlijke kennis die is bewaard door verloskundigen uit de regio Imbabura (provincie van Ecuador). In deze experimentele voorstelling komen rituelen, verschillende generaties, tijd en ruimte samen. De makers werken vanuit een bijzondere visie op geboorte, moederschap en de rol van vrouwen binnen (het ontstaan van) een gemeenschap. Ze maken daarbij gebruik van inspirerende inzichten uit de Andes, maar ook van westerse perspectieven.

Het script is gebaseerd op persoonlijke getuigenissen van vrouwen uit dit regio en wordt gepresenteerd met behulp van poppenspel, video en dans. Humor wordt tijdens de voorstelling gebruikt als een manier om de pijnlijke, voortdurende ideologische en culturele strijd tussen de verwesterde en inheemse bevolkingsgroepen van deze landen in Centraal-Amerika aan te pakken. Als gevolg van het koloniale verleden worden thuisbevallingen geassocieerd met diepgewortelde vooroordelen rond inheemse culturen. Het gevolg is dat Ecuador momenteel het hoogste aantal keizersneden heeft van Noord-, Centraal- en Zuid-Amerika, niet in de laatste plaats omdat dergelijke medische ingrepen lucratieve activiteiten zijn geworden voor de medische wereld.

Deze intieme, rituele voorstelling is gemaakt door Humor y Vida (Ecuador), in samenwerking met Berith Danse van de Theatre Embassy (NL). Humor y Vida betekent letterlijk 'Humor en Leven' en bestaat uit een collectief van vrouwelijke kunstenaars uit Ecuador en Colombia

die werkzaam zijn in het betwiste grensgebied tussen hun thuislanden. Het is een gebied dat vaak wordt gebruikt als illegale oversteekplaats voor vluchtelingen, maar ook guerrillastrijders.

Korte Workshop

Geweld, Ballingschap en Fysiek Theater (Lleca Teatro, Nicaragua/Nederland)

Lleca Teatro is een theatergroep uit Nicaragua die voorstellingen maakt met mensen uit door geweld geteisterde gemeenschappen. Geweld in al haar verschijningsvormen staat daarom centraal in Lleca's werk. Toen ze nog in Nicaragua werkte, besteedde de groep veel aandacht aan gevangenschap. Dat deed ze met een fysieke theaterstijl waarbij ze inspiratie ontleende aan zowel het collectieve als het individuele lichaam om verbeelding, betekenis en zintuigelijke ervaringen uit te drukken.

Tijdens de pandemie vluchtte de groep naar Nederland en is daarna begonnen haar werk in een internationale context weer op te bouwen, samen met Nicaraguaanse ballingen en andere kunstenaars die hun solidariteit wilden tonen. Met deze groep creëerde Lleca de voorstelling *Adios Macondo*, waarin ze experimenteert met non-verbale verhalen. Tijdens deze workshop leren deelnemers meer over de werkwijze van Lleca Teatro en ontdekken ze hoe ze met hun eigen lijf en biografie theatrale beelden en zintuigelijke ervaringen kunnen construeren. Het doel is om moeilijk bespreekbare zaken op het podium te zetten.

Short Workshop

Creatieve reacties op het beëindigen van gender gerelateerd geweld Dr. Emilie Diouf and Amina Seck (USA & Senegal)

Op ICAF 2023 bundelen Dr. Emilie Diouf en Amina Seck hun academische, artistieke en activistische krachten om in een gezamenlijke workshop creatieve reacties tegen gendergerelateerd geweld in Afrika te onderzoeken. Zij besteden in het bijzonder aandacht aan hoe cultuur- en nationale grensoverschrijdende samenwerking tussen kunstenaars, wetenschappers en gemarginaliseerde gemeenschappen als ethische partnerschappen beschouwd kunnen worden. Daarbij is het van belang dat dekoloniale perspectieven en een bewustzijn van verschillende lagen van voorrecht worden meegenomen. In hun workshop besteden Emilie en Amina speciale aandacht aan *ubuntu* en gender rechtvaardigheid.

Dr. Emilie Diouf is Universitair Docent in de vakgroep Engels van Brandeis University in Boston. Haar onderzoek en onderwijs reflecteren haar interdisciplinaire achtergrond in Afrikaanse literatuur, Afrikaanse Studies, Afro-Amerikaanse Studies en Vrouwen- en Genderstudies. Emilie is geïnteresseerd in de relatie tussen verhalen, migratie, trauma en mensenrechten. Ze wil met name de stemmen van gevluchte Afrikaanse vrouwen bij Trauma Studies betrekken. Ze integreert de verhalen van Afrikaanse vrouwelijke overlevenden van burgeroorlogen en genocide in Trauma Theorie. Naast haar academische activiteiten is Emilie in haar thuisland Senegal actief als feministisch activist. Zij is daar lid van een feministisch collectief, draagt bij aan feministische platforms, heeft een Vrouwenliteratuur Festival georganiseerd en - samen met Amina - de allereerste Vrouwen Boekenbeurs in Dakar.

Amina Seck is auteur en scenarioschrijver. Haar eerste roman, "Mauvaise Pente" ['slechte helling'], kwam in 2017 uit bij uitgeverij Diaspora Académie. Ze nam in 2018 ook deel aan het collectieve werk van de 'Afrikaanse Koninginnen,' "Martelaar Luther Koninginnen".

Daarnaast schreef ze het script en regisseerde ze de korte film “Onrein”, over vrouwenbesnijdenis. Deze productie werd in 2018 gefilmd in Ségou, Mali.

In 2021 richtte Amina “Les Cultur’elles” [‘de zij-culturen’], een organisatie die cultuur en kunst van vrouwen promoot door trainingen, residenties voor kunstenaars, symposia en de productie van collectieve kunstuitingen. Samen met Emilie is ze initiatiefnemer van de Dakar Vrouwen Boekenbeurs, die in mei 2023 voor de tweede keer wordt gehouden. Ze is ook medeoprichter van het Feministenplatform van Senegal en de Diaspora.

Donderdag 30 maart: Avond (19.00)

Performance

Relations (live), An Instant Relational Choreography (Jordy Dik & Tiuri, Nederland)

Een relationele choreografie in wording, door Compagnie 21 en Jordy Dik.

Stap in en word onderdeel van een choreografie in wording. *Relations (live)* is een performatief samenzijn van alle aanwezigen, alle lichamen in één ruimte. Vanaf het moment dat je binnenkomt, wordt een startschot gegeven om samen met mensen die je niet kent, en misschien anders nooit zou ontmoeten, iets geheel nieuws te creëren; een zogeheten Relational Choreography (choreografie van relaties). Begeleid door choreograaf Jordy Dik en dansers van Theaterwerkplaats Tiuri / Compagnie 21, professionele muzikanten en muziek- en dansstudenten van Codarts Hogeschool voor de Kunsten, nemen we deel aan een magische ontmoeting die ons op een unieke manier, via beweging, klank en schoonheid aan elkaar verbindt.

Ter voorbereiding op deze choreografie in wording, heeft de groep makers (bestaande uit Tiuri en Codarts) drie dagen intensief met elkaar samengewerkt. Tiuri is een plek waar mensen met een beperking dagelijks worden opgeleid tot podiumkunstenaar en waar hun ongekende talent aan de oppervlakte komt. Jordy Dik is community arts maker en tevens huischoreograaf van Compagnie 21, het professionele dans- en theatergezelschap van Tiuri. Hij creëerde vier jaar geleden mede met deze unieke performers een choreografische methode genaamd ‘Relational Choreography’. Het doel was om met elk persoon, ongeacht wat je kunt of wie je bent, snel en gezamenlijk tot danskunst te komen. In het moment ontstaan bewegingsimpulsen die al snel de ruimte vullen met betekenis van de verschillende lichamen, ontstane relaties en verhalen. De methode sloeg aan binnen de inclusieve danswereld, omdat het ruimte biedt aan autonomie, creativiteit en speelsheid binnen een heldere, poëtische choreografische structuur. Een structuur waarin dus ook jij, samen met de performers van Tiuri, de studenten van Codarts, en de muzikanten kunnen floreren. Speciaal voor dit ICAF zal deze ‘live art performance’ voor het eerst worden opgevoerd.

Film

Fall: een film over armoede

(MEXE Associação Cultural, Portugal)

Fall is een korte film, geproduceerd door MEXE Associação Cultural (Portugal). De productie richt zich op de impact die de coronapandemie heeft gehad op de jongere en economisch kwetsbaardere gemeenschappen van Portugal. Bestaansonzekerheid, met name op het gebied van banen en huisvesting, waren voor deze groepen ook voor de pandemie al grote zorgen, maar zijn sindsdien alleen maar verergerd.

Fall vertelt het verhaal van twee mensen, die de ervaringen van duizenden Portugezen vertegenwoordigen. De film toont de groeiende armoede die helaas ook nog lang na de pandemie zal aanhouden. Deze productie is ontstaan in nauwe samenwerking met EAPN Portugal - European Anti Poverty Network - en zet het werk voort dat in 2020 is ontwikkeld met de Local Citizens Councils (CLC). Deze lokale burgerraden zijn organisaties die mensen bij elkaar brengen die in armoede leven en/of sociale uitsluiting ervaren.

De film is op participatieve wijze gemaakt, volgens de methodiek van MEXE. Dat betekent dat het script samen met de gemeenschap die het vertegenwoordigt ontwikkeld is, en de gemeenschap gedurende het gehele proces, van productie tot post-productie zeggenschap had in de interpretatie en de evolutie van de film. Speciaal voor het ICAF zullen de makers na afloop van de filmvertoning in gesprek gaan met het publiek om zo een bredere discussie te faciliteren over hoe de pandemie problemen zoals armoede en kansenongelijkheid heeft verergerd.

Over

MEXE Associação Cultural (MEXE) is een non-profit cultuurorganisatie die in Portugal ontmoetingen organiseert en nationale en internationale programma's ontwikkelt. Daarmee creëren ze ruimte voor waardering en verspreiding van participatieve artistieke projecten die de grenzen tussen talen en gemeenschappen overbruggen en die werken op het vlak van creativiteit, openbare ruimte en burgerparticipatie.

Donderdag 30 maart: AVOND (20.30)

Grote zaal Performance

GABO

(Dançando com a Diferença, Portugal)

GABO is een ontroerende dansvoorstelling over vooroordelen en de vraag wat het betekent om 'anders' te zijn. Op een dag komt de magische pop Gabo plotseling tot leven. Al snel vraagt hij zich af hoe de wereld zou zijn wanneer we niet langer in verschillen zouden denken. Want wie bepaald eigenlijk wat mooi of lelijk is, wie anders is of hetzelfde, wie welke kansen krijgt en waar onze grenzen liggen? Samen met twee dansers gaat hij in een wonderlijke ontdekkingsreis op zoek naar antwoorden.

Deze dansvoorstelling is gemaakt door Dançando com a Diferença (Dansen met Verschillen), een toonaangevende kunstorganisatie afkomstig van het Portugese eiland Madeira. Onder leiding van danspedagoog Henrique Amoedo, maakt het gezelschap al meer dan 21 jaar inclusieve dansvoorstelling met unieke mensen met verschillende beperkingen en mogelijkheden. Daarmee hebben ze nationale en internationale erkenning verworven. Door middel van hun werk beoogt het gezelschap de stigma's die verbonden zijn aan mensen met beperkingen te doorbreken en sociale inclusie te bevorderen. De ambitie van Dançando

com a Diferença is om de traditionele opvattingen en grenzen binnen de danssector uit te dagen en te bevragen, en als inclusief gezelschap geaccepteerd te worden binnen het internationale podiumkunstenveld. Om dit te bereiken werken ze vaak samen met gevestigde nationale en internationale choreografen, die hen helpen om de grenzen verder te verleggen en de danswereld inclusiever te maken.

VRIJDAG 31 MAART 2023

10.00	<p>START GESPREKKEN Over het audiovisueel vastleggen van community arts processen Gesprek (Dr. Kerrie Schaefer, Engeland) Zorgesthetiek Gesprek (James Thompson, VK) “Doe geen kwaad” Gesprek (Sruti Bala, Nederland)</p>
10.30	<p>LANGZAME START Takeaway Art Pack Workshop (Athens Comics Library, Griekenland) “How to Start a Movement” Interventie (Merel Smitt, Nederland) BRUITAL / New Moon (MetX, België)</p>
12.00	<p>LUNCH</p>
13.00-17.00	<p>LW I Omarm de Complexiteit (Adrian Jackson, Engeland) LW I Achter de schermen bij het Rotterdams Wijktheater (Rotterdams Wijktheater, Nederland) LW I “Reclaim the Streets” (MetX, België) LW I “Ademnood” (Matemurga, Argentinië)</p>
13.00-15.00 & 15.00-17.00	<p>CP 7 I Het Beste van TTKC Getai(3Pumpkins, Singapore) & “Koolveld”: Een community opera uit de Šančiai Buurt in Kaunas (Šančiai Neighbourhood Community, Litouwen) CP 8 I Theater van de Onthulling (Zlatko Paković, Servië & “Koolveld”: Een community opera uit de Šančiai Buurt in Kaunas (Šančiai Neighbourhood Community, Litouwen)</p>
Compilatie Programma's	<p>CP 9 I “Koolveld”: Een community opera uit de Šančiai Buurt in Kaunas (Šančiai Neighbourhood Community, Litouwen) & ‘Graaf het op’: Bevordering van kennis op het gebied van geestelijke gezondheid in steden en het platteland van Kerala (Excavate, VK/India)</p>

CP 10 I “Koolveld”: Een community opera uit de Šančiai Buurt in Kaunas (Šančiai Neighbourhood Community, Litouwen) & Theater van de Onthulling (Zlatko Paković, Servië)
CP 11 I ‘Graaf het op’: Bevordering van kennis op het gebied van geestelijke gezondheid in steden en het platteland van Kerala (Excavate, VK/India) & Withered (Getrude Vimbayi, Zimbabwe)
CP 12 I S “Geluid vormt de basis van de Afrikaanse creativiteit” (Bonface Beti, Kenya) & Withered (Getrude Vimbayi, Zimbabwe)

17.30 AVONDETEN

19.00 PERFORMANCE I Stille Vlucht (TG Signum, Nederland)
PERFORMANCE I ONYESHA THAMANI/WAARDE TONEN(Nantea Dance Company, Tanzania)

20.45 Grote zaal PERFORMANCE I Whistleblowers(Zuid-Afrika)

22.00 LATE AVOND Podium

Vrijdag 31 maart: ochtend (10.00 - 12.00)

Lezing

Over het audiovisueel vastleggen van community arts processen (Dr. Kerrie Schaefer, Engeland)

De virtuositeit en de esthetiek van community art ligt niet enkel verscholen in het eindproduct, maar (soms zelfs meer) in de langdurige processen die leiden tot een presentatie; in de specifieke context en de manier waarop de kunstenaar een ‘safe’ en/of ‘brave space’ [veilige of moedige ruimte] weet te faciliteren waarin esthetische ontmoetingen kunnen plaatsvinden. Helaas is deze virtuositeit en artistieke benadering vaak onzichtbaar voor de buitenwereld. Dat is jammer want de esthetiek van het proces toont voor een belangrijk deel de kracht en schoonheid van community arts, en roept belangrijke vragen op over hoe we ‘kunst’ definiëren en wat de rol is van de kunstenaar binnen community arts. Daarom is het des te belangrijker om deze processen goed te documenteren. Maar hoe doe je dat? Om de praktische en de ethische rol van dergelijke documentatieprocessen beter te begrijpen, heeft het ICAF dr. Kerrie Schaefer uitgenodigd om te praten over haar onderzoek naar de documentatie van community art-processen.

Tijdens twee ochtendsessies, op donderdag en vrijdag, zal dr. Kerrie Schaefer met ons nader ingaan op de meest recente ontwikkelingen als het gaat om het vertalen van community arts-processen naar film- en videodocumentaires. Ze onderzoekt daarbij de vorm van de documentatie, de geschiedenis ervan, het belang van nieuwe technologie (van film en radio tot aan documentair theater), maar ze betreft ook de politieke en ethische discussies die hiervoor relevant zijn.

Met veel aandacht voor praktijkvoorbeelden, zal ze ingaan op vragen als hoe film esthetische en sociale processen het beste kan tonen, wiens stemmen er daarbij wel en niet worden gehoord, en hoe machtsverhoudingen tussen sociale actoren wel of niet worden

getoond. Ze gaat met haar publiek in gesprek over hoe film- en videodocumentatie zou kunnen bijdragen aan de evaluatie van, en reflectie op de processen, esthetiek en methodiek van community art. Wat kunnen makers zelf leren over hun praktijk door het zien van deze documentaires? En hoe kunnen televisiedocumentaires sociaal beleid of maatschappelijke veranderingen beïnvloeden?

Dr. Kerrie Schaefer is Universitair Hoofddocent aan de Universiteit van Exxeter. Ze is daar coördinator van de MA in Toegepaste, Maatschappelijk Geëngageerde en Community-gerichte Podiumkunsten. Kerrie's interesse in participatieve podiumkunsten begon tijdens haar PhD studie aan de Universiteit van Sydney. Ze schreef daar haar proefschrift over de legendarische Australische performance groep The Sydney Front. Voordat ze naar Engeland verhuisde werkte ze aan de Universiteit van Newcastle (Australië), waar ze praktijkgericht onderzoek deed naar community art partnerschappen met stadsbesturen, goede doelen en staatsoverheden. Kerrie is auteur van een door Palgrave MacMillan uitgegeven boek over de betekenis van 'community' in de community performance praktijk.

Lezing

Zorgesthetiek

(James Thompson, Engeland)

In deze interactieve presentatie, spreekt James Thompson over het concept 'zorg esthetica', oftewel hoe zorg of zorgzaamheid belichaamd wordt, hoe je er met je zintuigen mee omgaat en hoe het ambachtelijk vorm krijgt. In plaats van hierover alleen in zorgomgevingen na te denken (kunstpraktijk in zorginstellingen), focust zorgesthetiek op de creativiteit en kunstzinnigheid van zorgmedewerkers en de zorgzaamheid van kunstenaars. James bespreekt hoe zorgesthetica van toepassing is op het werk van zorgmedewerkers, kunstenaars en op het dagelijks leven. Aan het einde van deze presentatie gaat James specifiek in op de relatie tussen zorgesthetiek en maatschappelijk geëngageerd theater. Hoe kunnen theatermakers zorgervaringen creëren in hun werk? En wat voor implicaties heeft zorgesthetica voor theaterprojecten en deelnemers?

James Thompson is Professor in Applied Theatre aan de University of Manchester. He richtte daar *In Place of War* (www.inplaceofwar.net) op, een belangrijk initiatief om kunstprojecten in conflictgebieden te onderzoeken en te ontwikkelen. Hij leidt nu een onderzoeksproject rond zorgesthetica. In de afgelopen decennia heeft hij over de hele wereld toegepaste theaterprojecten verzorgd en een aantal standaardboeken geschreven over dit werk. Zijn bekendste publicaties zijn *Performance Affects* (2009), *Humanitarian Performance* (2014) en het samen met Amanda Stuart Fisher geredigeerde *Performing Care* (2020). Zijn nieuwste boek, *Care Aesthetics: for Careful Art and Artful Care* kwam in 2022 uit.

Lezing

“Doe geen kwaad”

(Dr. Sruti Bala, Nederland)

Wat zijn de valkuilen van participatie? En welke rol nemen community arts makers (bewust of onbewust) aan als ze participatieve kunst maken dat onderdeel is van een niet-zo-sociaal, neoliberal politiek beleid? Voor het ICAF 2023 neemt dr. Sruti Bala ons tijdens twee lezingen mee in een kritische en verhelderende zelfreflectie. De eerste, op donderdag 30

maart, is genaamd "Participate or Else!" ['Doe mee of anders'], waarin Sruti de invloed van het neoliberalisme op community art schetst in termen van 'sociale impact' en participatie als politiek instrument. Daarbij plaatst ze vraagtekens bij enkel symbolische oproepen tot 'diversiteit' en biedt ze een verfrissende visie op internationale solidariteit. Haar tweede lezing op zaterdag 1 april, heeft de titel "Do No Harm" ['Doe geen kwaad'], en daarin gaat Sruti in op de praktische uitwerkingen van het *do-no-harm-principe* dat afkomstig is uit het internationale veld van vrede en conflict studies. Hoewel het principe misschien als vanzelfsprekend klinkt, staan we misschien wel onvoldoende stil bij wat bedoelen we als we zeggen 'do-no-harm'? Welke praktische gevolgen heeft dit? Hoe ver gaat het? Wat zijn de ethische vragen die je jezelf moet stellen om 'geen kwaad te doen' en wat is de rol van politiek en beleid hierin?

In beide lezingen worden de deelnemers aangemoedigd om na een inleiding van Sruti met elkaar in dialoog te gaan, de gepresenteerde ideeën samen verder te verkennen en direct toe te passen op hun eigen context en praktijk.

Sruti Bala is universitair hoofddocent aan de afdeling Theaterwetenschap, Universiteit van Amsterdam en heeft eerder op ICAF NWE MKRS 2021 en 2022 presentaties gegeven over het onderwerp "Pitfalls of Participation in Community Arts".

Vrijdag 31 maart: Ochtend (10.30 - 12.00)

Langzame Start Workshop

Takeaway Art Packs

(Athens Comics Library, Griekenland)

Op donderdag-, vrijdag- en zaterdagochtend tijdens het ICAF krijg je de kans om onder leiding van de Athens Comics Library mee te doen aan een reeks 'Langzame Start' Workshops waarin je volgens de methode van Athens Comics Library voor kinderen uit de buurt van Podium Islemunda (hoofdkwartier van het festival) gepersonaliseerde, op maat gemaakte Meeneem kunstpakketten kunt maken! Deze worden op zaterdag 1 april, tijdens onze ICAF *Family Day* rechtstreeks aan de kinderen uit de omgeving overhandigd.

Elke ochtend krijgen twintig deelnemers de kans om direct met dr. Lida Tsene en Dina Ntziora, de initiatiefnemers achter Athens Comics Library, samen te werken aan de doe-het-zelf pakketten. Naast het delen van hun Meeneem Kunstpak-methodiek, zal dr. Lida Tsene haar expertise delen over waarde en impact van creatieve activiteiten in de eerste jaren van het onderwijs, in traumagenezing en in het betrekken van gemeenschappen. Lida is als docent-onderzoeker werkzaam binnen het MA-programma Communicatie en Nieuwe Journalistiek aan de Open Universiteit van Cyprus. Een van haar interesses is de ontwikkeling van psychosociale vaardigheden door middel van kunst.

Aan het einde van iedere workshop verzamelen we de gemaakte Meeneem Kunstpakketten die op zaterdagmiddag aan kinderen uit de buurt worden uitgedeeld. We moedigen je aan om bij die zaterdagmiddagssessie aanwezig te zijn!

Over

Athens Comics Library is een participatieve kunstorganisatie uit Athene die een veilige en creatieve ruimte biedt aan vluchtelingen- en migrantenkinderen en hun verzorgers. Binnen hun brede participatieve programma's ontwikkelen ze activiteiten met betrekking tot geletterdheid middels stripverhalen en storytelling aangevuld met sport.

De visie van Athens Comics Library is om stripverhalen en storytelling in te zetten als een instrument voor educatie, heling en actieve participatie. Ze zien strips en storytelling als een manier om de liefde voor het lezen te stimuleren, maar ook bij te dragen aan multimediale geletterdheid. Daarbij zetten ze deelnemers aan om zelf op onderzoek uit te gaan en zelfstandig hun kennis te ontwikkelen. Athens Comics Library is opgericht als een plek voor inspiratie, leren en verkennen, participatie, creativiteit en experiment. De organisatie is ervan overtuigd dat het construeren en delen van verhalen - met name beeldverhalen - kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van de zogenaamde 'soft skills' ['zachte vaardigheden'] zoals samenwerking, creatieve probleemoplossing, intercultureel begrip en empathie. Daarmee krijgen kinderen ook een beter begrip van onze complexe maatschappelijke situaties.

Tijdens Covid-sluitingen, toen haar fysieke werkplek dicht moest, begon Athens Comics Library met het maken van een reeks creatieve Meeneem Kunstpakketten voor kleuters en hun verzorgers. 'Meeneem Kunst' is een doe-het-zelfpakket waar kinderen samen met hun verzorgers thuis van kunnen genieten. Voor elk pakket schrijft Athens Comics Library een brief die persoonlijk aan een kind is gericht. Het bevat daarnaast 3 verhalen en 4 activiteitenkaarten (normaliter in het Grieks, Engels, Frans en Perzisch). Elke maand werken ze volgens een nieuw thema, zodat ze kunnen inspelen op de actualiteit en deze op een toegankelijke manier behapbaar kunnen maken voor kleuters.

Langzame Start Interventie Series

“How to Start a Movement”

(Merel Smitt, Nederland)

Als je meedoet aan “How to Start a Movement”, word je lid van een tijdelijke beweging.

We komen als collectief samen in openbare ruimtes, instellingen en podia. We veroveren treinstations, restaurants, stadskantoren, parken, bibliotheken, wachtkamers, academies, pleinen en wasserettes door met de regels te spelen om onze ruimtes terug te winnen.

In “How to Start a Movement” gaan we ervan uit dat we allemaal weten wat we wel en niet kunnen doen in de openbare ruimte. Overal waar we komen zijn er sociale normen die we moeten volgen, ongeschreven regels die we moeten gehoorzamen en scripts die we moeten uitvoeren. Meestal bevragen we ze niet eens. Maar wat gebeurt er als we besluiten om van het script af te wijken?

“How to Start a Movement” is zowel een artistiek project als een methodologie en een gereedschapskist die kan worden gebruikt om onszelf, de ander en de wereld op een nieuwe of andere manier te ervaren.

As onderdeel van de 'Langzame Start' Serie die het ICAF in de ochtenden aanbiedt neemt op donderdag en vrijdag de Rotterdamse kunstenaar Merel Smitt je mee op avontuur in de openbare ruimte. Samen met haar onderzoek je de directe omgeving en onderneem je een poging om van het daar aanwezige script af te wijken. Samen met de anderen in je groep veroorzaak je een beetje opschudding en reageer je op de harde realiteit van onze directe omgeving. Zo eisen we een klein beetje terrein terug.

Over

Merel Smitt is een interdisciplinaire kunstenaar gevestigd in Rotterdam en werkt als regisseur, organisator, curator, social designer, onderzoeker en docent. Haar live-art projecten vinden plaats op het snijvlak van performatieve interventies, sociaal

geëngageerde kunst en cultureel activisme. Haar werk wordt vaak op locatie ontwikkeld in de openbare ruimte, in samenwerking met verschillende gemeenschappen, activisten, medeburgers, academici, filosofen en experts, en daarbij is actieve deelname van verschillende (doel)groepen altijd onderdeel van de uitkomst van het werk. De projecten kunnen worden gezien als manieren om ruimtes terug te winnen en platforms te bouwen waarin mensen die elkaar nog niet kennen samenkomen om zichzelf, de ander en de wereld op een nieuwe manier te ervaren.

Merel's artistieke praktijk wordt gesteund door verschillende platforms binnen het Europese hedendaagse kunstlandschap zoals SICK! Festival (VK), Metropolis København (DK), Oerol (NL), Over Het IJ Festival (NL), Productiehuis Theater Rotterdam (NL), Giungla Festival (IT), STORMOPKOMST (BE), IN-SITU European Network, ACT (Art Climate Change) en andere plekken en instellingen binnen Nederland, het Verenigd Koninkrijk, Boekarest, New York, Frankrijk, België en Italië.

Langzame Start

BRUiTAL / New Moon (METX, België)

Van alle MetX groepen is BRUiTAL misschien wel de meest letterlijke belichaming van 'the sound of change'. Met hun DIY-geluid en megafoons, donkere outfits en maskers, een attitude tussen guerrilla en trance/performance spelen ze overal op parades, underground feestjes of activistische manifestaties.

BRUiTAL is ontstaan in het kader van de Brusselse Zinneke Parade 2018, met als thema 'Illegal', en dat verklaart veel. Maar BRUiTAL is ook een open participatieve multidisciplinaire format die via workshops openstaat voor ontmoeting en co-creatie.

In het kader van ICAF23 organiseren ze een reeks workshops rond grooves en beweging in de publieke ruimte, open voor iedereen (muzikant of niet!) die graag eens buiten de lijntjes wil kleuren.

Samen trekken ze op de laatste dag van het festival ook letterlijk de publieke ruimte in, al paraderend, al musicerend, al dansend in de schaduw van een enigmatische verschijning... the New Moon... Doe mee aan het sluitingsritueel van ICAF23!

Vrijdag 31 maart: Middag (13.30 - 17.00)

Lange Workshop

Omarm de Complexiteit (Adrian Jackson, Engeland)

Voor het ICAF verzorgt Adrian Jackson (VK), theatermaker, schrijver, vertaler van Augusto Boals boeken en oprichter van Cardboard Citizens, een interactieve masterclass waarin hij zijn rijke ervaring deelt. Zijn workshop is een mix van praktijk en theorie, waarbij hij

onderzoekt hoe Forum Theater doorontwikkeld kan worden en het simplistische kan vermijden door de complexiteit van de echte wereld te omarmen. Hij besteedt aandacht aan de ‘intersectionele’ aard van de moderne mens, het idee dat elk individu in zijn leven meerdere petten op heeft en meerdere rollen vervult. Al spelend en onderzoekend leren deelnemers hoe ze dit kunnen toepassen in hun eigen theaterwerk.

Adrians workshop biedt voldoende ruimte voor spelletjes, oefeningen, vragen en antwoorden over de methodiek die hij in de loop der jaren heeft geperfectioneerd. Adrians verhaal, zijn visie op de rol van kunst/theater in de samenleving en zijn energie zullen zonder twijfel makers inspireren die geïnteresseerd zijn in Boals Theater van de Onderdrukten (Theater of the Opressed). Ze zullen zeker ook boeiend zijn voor andere rebelse en creatieve geesten die een positieve verandering in de wereld willen teweegbrengen middels kunst met en voor mensen die in de marge van de samenleving leven.

Over

Adrian Jackson is een Engelse theaterregisseur, toneelschrijver, docent en trainer. Hij was de oprichter en directeur van Cardboard Citizens [‘Burgers van Karton’], opgericht in 1991, een theatergezelschap met, voor en door mensen die dakloos zijn, een vluchtverleden hebben of in een asielprocedure zitten.

Naast zijn werk als artistiek directeur van Cardboard Citizens en maker en schrijver van een groot aantal toneelstukken is Adrian Jackson een leraar en vertaler. Hij vertaalde de boeken van Augusto Boal, waaronder zijn meest recente werk, "De esthetiek van de onderdrukten". Daarnaast heeft hij de methodiek van de Theater van de Onderdrukten in vele contexten onderwezen, in heel Europa, maar ook in Azië, Afrika en Latijns-Amerika.

Adrian Jackson hecht veel waarde aan de artistieke kwaliteit van het theater dat hij maakt, of het nu gaat om forum- of episch theater. In 2022 regisseerde hij een grootschalige nieuwe musical, de *Ruff Tuff Cream Puff Estate Agency* voor het Belgrade Theater in Coventry als onderdeel van Coventry City of Culture. Onlangs richtte hij STOP (School of Theatre of the Oppressed) op in Londen. Momenteel bereidt hij zich voor op het regisseren van *King Lear* met Hobson Street Theatre (ook dit jaar aanwezig op het ICAF), volgend jaar in Auckland.

Lange Workshop

Achter de schermen bij het Rotterdams Wijktheater (Rotterdams Wijktheater, Nederland)

Het Rotterdams Wijktheater heeft meer dan 30 jaar ervaring in het transformeren van verhalen van gewone Rotterdammers tot theatervoorstellingen. Opgericht in 1992 en structureel gesubsidieerd door de stad Rotterdam is het een van de oudste continu actieve community arts ondernemingen in Nederland. In deze workshop maakt u onder leiding van twee RWT-regisseurs kennis met hun ervaringen en methodieken. Samen met hen onderzoekt u de drie fases van het creatieve proces: het delen van verhalen; het omvormen van verhaal tot voorstelling en het presenteren van de resultaten aan een publiek. In iedere fase combineren de regisseurs een paar oefeningen met een moment van reflectie op de bredere maatschappelijke en politieke implicaties van deze bijzondere theaterpraktijk. De begeleiders van deze workshop zijn de regisseurs van de recente RWT-productie Zomaar een straat, een project over armoede en schulden in de grote stad. Deze voorstelling is op zaterdagavond om 19 uur elders in het ICAF-programma te zien.

Lange Workshop

“Reclaim the Streets” (MetX, België)

MetX is niet alleen een productiehuis van en voor muzikmakers die originele muziekgroepen en repertoires ontwikkelen. Vanuit een grootstedelijke (Brusselse) context treedt MetX ook regelmatig op als deelnemer of curator van grootschalige participatieve events in de publieke ruimte (parades, multidisciplinaire performances, etc...).

Tijdens een rondetafelgesprek willen we graag met andere internationale ICAF-gasten ervaringen delen en dieper ingaan op de (socio-politieke én artistieke) relevantie, de noodzaak en de uitdagingen van dergelijke participatieve manifestaties binnen hedendaagse, hybride en superdiverse maatschappijen. Of anders gezegd: hebben onze steden (nieuwe?) rituelen en vieringen nodig? En indien ja... hoe, waarom, met wie, voor wie?

De straat is tenslotte ons grootste podium, de grootste scène, onze scène, waar alles mogelijk is!

Als je tijdens dit gesprek over je eigen interventies in de openbare ruimte, parades of innovatieve rituelen wilt praten, breng dan alsjeblieft audiovisueel materieel (als je dat hebt) mee op een makkelijk hanteerbare USB-drive. Liefst voor aanvang van deze sessie.

Lange Workshop

“Ademnood”

(Matemurga, Argentinië)

Matemurga is een toonaangevend Argentijns community theatergezelschap gevestigd in de wijk Villa Crespo in Buenos Aires. Het gezelschap is in 2002 opgericht door schrijver, muzikant, wetenschapper en acteur Edith Scher. Op ICAF 2023 verzorgt zij een interactieve workshop waarin ze laat zien hoe diepgewortelde verhalen van een gemeenschap stijlvol kunnen worden vormgegeven en tijdens dat proces sociale cohesie versterken.

De workshop begint met de vertoning van de film “Ademnood”, een audiovisuele versie van Matemurga’s meest recente voorstelling. Deze verschaft beeldend inzicht in hun werkwijze en context. Daarna demonstreert Edith haar werkwijze met een serie oefeningen.

‘Live’ muziek, zang en poppenspel vormen belangrijke onderdelen van Matemurga’s esthetiek. De definitie van community theater die de groep hanteert is heel specifiek: je maakt en speelt samen met je burens theater binnen een wijk. Het gaat dus niet alleen om het creëren en presenteren van participatieve kunstprojecten, maar ook om het construeren van een gemeenschap gedurende dat sociaal-artistieke proces.

Deze workshop is een aanrader voor iedereen die meer te weten wil komen over de Argentijnse (en Latijns-Amerikaanse) community arts context.

Showcase

Het Beste van TTKC Getai

(3Pumpkins, Singapore)

Speciaal voor ICAF 2023 verzorgt een kleine selectie van de in totaal 200 leden van de Tak Takut Kids Club (TTKC) in Singapore via live streaming een vrolijk muzikaal en theatraal optreden. ICAF-bezoekers kunnen dit via een scherm meebelevén en - wie weet? - zelf meedoen.

TTKC is in 2019 opgericht door 3 Pumpkins, een speeltuin voor kinderen. De organisatie was benieuwd of een buurthuis voor kinderen in een flatgebouw met sociale huurwoningen en gerund door zorgzame, vrolijke volwassenen positieve veranderingen teweeg zouden

brengen op gebied van sociaal-emotionele weerbaarheid van jonge bewoners in de leeftijd van 7 - 14 jaar. Anno 2023 is TTKC een gewaardeerde strategische partner in een groter geïntegreerd welzijnsnetwerk. Door hun 'kinderen eerst'-aanpak en hun dagelijkse aanwezigheid in de wijk slagen ze er in pas ontstane issues snel te ontdekken en problemen op te lossen die conventionele welzijnsorganisaties moeite hebben te vinden en aan te pakken. "Tak Takut" betekent 'Wees niet bang'. Het opbouwen van vertrouwen ligt aan de basis van TTKC's werk, zo dat de kinderen niet bang zijn zich open te stellen en zich met anderen - en met zichzelf - te verbinden.

Workshop

Theater van de Onthulling, een diepgaand gesprek met Zlatko Paković (Zlatko Paković, Servië)

Zlatko Paković maakt theatervoorstellingen in Bosnië-Herzegovina, Bulgarije, Cyprus, Kroatië, Kosovo, Noord-Macedonië, Montenegro en in Servië, en voert deze voornamelijk buiten de institutionele theaters op. Bij het grote publiek in de Balkan staat hij vooral bekend om zijn politieke theatervoorstellingen waarin hij felle kritiek levert op de hedendaagse overheden van de post-Joegoslavische landen.

In zijn werk wordt de theatrale poëtische vorm versterkt door uitgesproken speelse elementen. Esthetiek en maatschappij zijn als artistieke aspecten in zijn theater onlosmakelijk met elkaar verbonden. In de loop van zijn carrière heeft Zlatko veel invloedrijke toneelstukken geregisseerd, waarvoor hij ook prijzen won, zoals de International Ibsen Scholarship 2014, een van de meest prestigieuze theaterprijzen in Europa.

Zijn werk reageert en reflecteert op de politieke context van voormalig Joegoslavië, met name kwesties met betrekking tot censuur, staatscontrole en opgedrongen verhalen rondom dader/slachtofferschap tijdens deze conflicten en lang daarna. Zijn kritische, activistische houding wordt daarom allesbehalve warm onthaald door de politieke machthebbers. Dit komt omdat het werk van Pakovic benadrukt dat, hoewel de Balkanoorlogen meer dan 25 jaar geleden plaatsvonden, de sporen van de oorlogen nog steeds onderdeel zijn van de dagelijkse realiteit in de post-Joegoslavische landen. Massagraven, vermiste personen, ongekend verdriet, landmijnen en toenemende armoede houden het dagelijks leven van mensen in hun greep. Bovendien blijft de door Servië gedomineerde Republika Srpska in Bosnië, evenals de staat Servië zelf, de genocide van 1995 in Srebrenica ontkennen. Door middel van zijn toneelstukken en poëtische interventies probeert Zlatko niet alleen deze hardnekkige ontkenningen en standpunten uit te dagen, maar ook ruimte te maken voor het onherstelbare verdriet dat door zovelen wordt gevoeld. Met zijn werk wil hij toekomstige generaties waarschuwen voor de valkuilen die kunnen leiden tot dezelfde gevaren, maar tegelijkertijd biedt hij hoop en inspiratie voor verzoening en waarheid.

Als onderdeel van het ICAF artist-in-residency programma heeft Zlatko Paković samengewerkt met de lokale Bosnisch-Nederlandse gemeenschap. Samen hebben ze het gedachtengoed verkend van Desiderius Erasmus, over tolerantie en openheid naar religies. Hoewel Erasmus als naam en symbool oververtegenwoordigd is in zijn geboortestad Rotterdam, vroeg deze groep (ooit zelf naar Nederland gevlucht voor oorlog en polarisatie) zich af hoeveel van zijn ideologie nog steeds in leven is in het Nederland van nu, gekeken naar de toenemende polarisatie en intolerantie hier met betrekking tot minderheden en bepaalde religies.

Tijdens dit diepgaand gesprek zoomen we in op de context van Zlatko's werk, zijn visie op theater en het werkproces met de Bosnische diaspora in Rotterdam.

Performance

“Koolveld”: Een community opera uit de Šančiai Buurt in Kaunas (Šančiai Neighbourhood Community, Litouwen)

Welkom bij dit muzikale samenzijn; een buurtopera met 30 buurtbewoners van de Šančiai buurt in Kaunas, Litouwen, midden in de Tarwewijk Rotterdam! Versterkt door een team van professionele muzikanten brengen de buurtbewoners uit Kaunas het verhaal van hun wijk Šančiai, waar ze zich nauw mee verbonden voelen, naar Rotterdam-Zuid. De “Cabbage Field” [‘Koolveld’] Opera is het verhaal van een voormalig militair terrein binnen de wijk Šančiai dat de laatste jaren teruggevorderd is door buurtbewoners. Samen doken ze in de geschiedenis en in de verhalen van de plek. Wat ze vonden vertaalden ze naar deze opera vol verhalen over liefde, oorlog, gemeenschap en verzoening. Na deze ontroerende muzikale performance in de binnentuin van Cultuurwerkplaats Tarwewijk, nodigt de groep je uit voor een informeel samenzijn, onder het genot van een warme kop koolsoep, gemaakt door hen zelf.

Het participatieve maakproces van de “Cabbage Field” opera begon in 2018. Op verschillende momenten werden buurtbewoners uitgenodigd deel te nemen aan het creatieve proces en de repetities voor de opera vonden in het openbaar plaats, zodat iedereen kon deelnemen.

“Toen ik thuiskwam van mijn werk, en uit de bus stapte zag ik aan de overkant van de bushalte een kleurrijke buurtbus geparkeerd staan. Er kwam muziek vandaan. Iemand van binnen de bus riep naar me: ‘kom binnen, zing met ons mee!’. Ik sprong aan boord, en sindsdien zing ik. (Dangira Pikšrienė, community opera deelnemer)

Het libretto is gemaakt door 11 verschillende amateurschrijvers en is ontstaan tijdens community-schrijfworkshops. De muziek is gecomponeerd door Vidmantas Bartulis, winnaar van de Litouwse Nationale Prijs voor Cultuur. Helaas is hij overleden voordat het laatste deel van de opera klaar was. Regie en choreografie is in handen van Lina Puodžiukaitė-Lanauskienė. Initiatiefnemers en producenten van dit project zijn community arts kunstenaars Vita Gelūnienė en Ed Carroll.

Korte Workshop

‘Graaf het op’: Bevordering van kennis op het gebied van geestelijke gezondheid in steden en het platteland van Kerala (Excavate, India, Engeland)

Deze workshop is in feite een mini-conferentie over de manier waarop toegepast theater kan bijdragen aan beter begrip en betere condities voor geestelijke gezondheidszorg, in dit geval in de context van de Kerala; een staat in het zuiden van India. In deze sessie, waarbij

direct online verbinding wordt gemaakt met professionals in India, wordt het boeiende verhaal verteld van een groot actieonderzoeksproject dat tussen 2019 en 2021 plaatsvond onder leiding van De Montfort Universiteit in Leicester (VK).

De omvang van dit onderzoek is indrukwekkend, maar het begon allemaal met een kleinschalige community theatervoorstelling dat in 2018 op straat werd opgevoerd in een *basti* (een drukbevolkte achterstandswijk) in Pune, India. Vanuit deze community theatervoorstelling is de stichting MeHeLP in Kerala opgericht en werd duidelijk dat er behoefte was aan een veel grootschaligere aanpak. Dit onderzoek is een unieke samenwerking tussen twee grote organisaties die klinieken voor geestelijke gezondheidszorg runnen in de Indiase staat Kerala, de theatergezelschappen Excavate (VK) en Lokadharmi (India), en lokale filmmakers uit Kerala.

In deze internationale mini-conferentie spreken verschillende theatermakers en klinici uit het VK en India (deels in Rotterdam en deels online) over hoe toegepast theater gebruikt kan worden om gesprekken te faciliteren, waarbij ruimte wordt gemaakt voor gestigmatiseerde mensen wiens stemmen vaak onvoldoende of niet worden gehoord. Hoe werkte dat in India en wat hebben de makers en onderzoekers van dit onderzoeksteam in de afgelopen jaren geleerd?

Deze bijeenkomst wordt gefaciliteerd door dr. Sanjana Kumar (lid van het Indiase theater- en onderzoeksteam) samen met Andy Barrett (artistiek directeur van theatergezelschap Excavate uit Nottingham, Engeland). Zij worden fysiek vergezeld door dr. Raghu Raghavan, hoofdonderzoeker van het project met jarenlange ervaring in de GGZ van zowel India als de VK. Online maken we live verbinding met klinici in Kerala die bij het project betrokken zijn geweest. Zij geven hun mening over hoe het gebruik van theatrale middelen van waarde kan zijn bij het aanpakken van problemen rond geestelijke gezondheidszorg in hun context.

Dit is een project van Excavate en De Montfort University in samenwerking met de Mental Health Literacy Project India Foundation, Lokadharmi Theatre, MHAT (Mental Health Action Trust) en Mehac (Mental Health Action).

Korte Workshop

“Geluid vormt de basis van de Afrikaanse creativiteit”

(Bonface Beti, Kenia)

Met bovenstaande uitspraak reageert de Keniaanse theatermaker en onderzoeker Bonface Beti op het ICAF '23 thema *The Sound of Change*. Op ons festival biedt hij een workshop aan voor iedereen die geïnteresseerd is in de wijze waarop geluid/muziek verweven zijn met de cultuur en geschiedenis van o.a. Kenia, en op welke manier het bijdraagt aan de constructie, identiteit en communicatie van gemeenschappen. Aan de hand van de bevindingen uit zijn promotieonderzoek naar de ‘Soundscapes of Peace’ (Geluidslandschappen van vrede) in verschillende Afrikaanse contexten reflecteert hij in deze workshop op de manier waarop geluid onderdeel is van luisteren, delen, leren en nadenken, maar ook hoe het een rol speelt in conflictransformatie en vredesopbouw. Hij richt zich daarbij met name op de context van Kenia, waar geluid een belangrijke rol speelt in de geschiedenis en cultuur van het land. Hij toont hoe geluid/muziek van oudsher betrokken is bij het doorgeven van kennis, bij de communicatie binnen en tussen gemeenschappen, en bij het doorgeven van verhalen van generatie op generatie. Kijkend naar deze voorbeelden kan geluid worden gezien als een taal op zich en een belangrijke bron van wijsheid en kennis.

Naast zijn wetenschappelijk onderzoek werkte Bonface meer dan 20 jaar als theatermaker aan vredesopbouw en traumaverwerking middels Theatre of the Oppressed (TO) methodieken, met name in en rondom Nairobi, Kenia. Tevens werkt hij internationaal in o.a. Zuid-Afrika, Canada en de VS. Een deel van deze workshop zal daarom een selectie van spel oefeningen zijn waarin je als deelnemer zijn werkwijze kunt ervaren en waarmee het werk van conflictransformatie en vredesopbouw in de context van Kenia ook fysiek invoelbaar wordt.

Showcase

Withered

(Getrude Vimbayi Munhamo Pfumayaramba, Zimbabwe)

Deze sessie begint met een meeslepende, emotioneel rauwe uitvoering van de solovoorstelling 'Withered' ['Verdord'] van en door theatermaker, schrijver en life-coach Getrude Vimbayi uit Zimbabwe. 'Withered' is een theaterproductie die het publiek meeneemt op een reis van verlies, vreugde, dierbare herinneringen en dood - en dit alles in volledige stilte, of is het toch niet stil als je goed luistert? Het is een verhaal over de gevolgen van de verwoestende cycloon Isai en de effecten die het natuurgeweld had op gemeenschappen in Zimbabwe. Velen raakten huis en haard kwijt, kinderen werden wezen en de geestelijke naweeën zijn nog steeds voelbaar in de zwaarst getroffen regio's.

Na de opvoering van 'Withered' introduceert Getrude haar werkwijze en de manier waarop het delen van verhalen gewonde gemeenschappen in Zimbabwe kunnen helen. Ze legt daarbij de nadruk op Afrikaanse methoden, stijlen en theatrale middelen die ze contrasteert met Europa. Ze gaat tevens in op hoe kunst voor veel verschillende doeleinden kan worden gebruikt: voor genezing, voor protest, om een stem te geven, ergens met aandacht bij stil te staan, het creëren van een veilige ruimte, maar ook over wat er te horen als er geen geluid of ruis is.

De combinatie van deze voorstelling en de het gesprek erna zal ons ongetwijfeld helpen diepere nuances te ontdekken van vertellen van verhalen in een Afrikaanse context. Daarmee verrijkt het ongetwijfeld ons perspectief op het ICAF-thema *sound of change*.

Over

Getrude Vimbayi Munhamo Pfumayaramba is een veelzijdige Zimbabwaanse kunstenaar en gediplomeerd coach, toneelschrijver en verhalenverteller. Ze is momenteel de voorzitter van de Nationale Theatervereniging van Zimbabwe, als functionaris belast met de ontwikkeling van de Zimbabwaanse vestiging van het International Theatre Institute en voormalig penningmeester van het Arterial Network in haar land. Daarnaast is ze de oprichter en creatief directeur van het Dendere Arts Trust, een non-profitorganisatie die verhalen verzamelt en vertelt, trainingen verzorgt en voorstellingen produceert die diep geworteld zijn in de gemeenschappen van Zimbabwe en andere Afrikaanse landen.

Vrijdag 31 maart: Avond (19.00)

Performance

Stille Vlucht

(TG Signum, Nederland)

Stille Vlucht vertelt het intieme verhaal van een jongeman die voor zijn veiligheid zijn land, familie en cultuur achter zich moet laten. Het is gebaseerd op het leven van acteur Ali Shafiee, die op 19-jarige leeftijd Iran ontvluchtte. Het verhaal wordt volledig verteld in Nederlandse Gebarentaal, ondersteund door een stemtolk en ondertiteld in het Engels. Een scala aan visuele middelen, waaronder dans, projecties en visuele poëzie, wordt gebruikt om de verbeelding van het publiek te prikkelen en Ali te vergezellen op zijn reis van zijn ontsnapping uit Iran - Teheran, met vervalste papieren over de grens naar Turkije en in het donker op zoek naar een onbekende bestemming...

Deze poëtische en visuele voorstelling zal iedereen weten te raken, en is extra interessant voor mensen die zelf ervaren hebben hoe ontoegankelijk de wereld kan zijn als je een beperking hebt, en voor allen die strijden voor een inclusievere wereld. Daarnaast biedt deze voorstelling een podium voor verhalen van vluchtelingen met een (auditieve) beperking. Hoewel de afgelopen jaren grote stappen zijn gezet in bewustwording en het inclusiever en toegankelijker maken van de samenleving, is er weinig tot niets te horen of lezen over vluchtelingen met een beperking. Welke extra uitdagingen hebben dove vluchtelingen? Met welke obstakels krijgen ze te maken die horende mensen misschien niet hebben?

De voorstelling is te volgen in Nederlandse gebarentaal, gesproken Engels en Engelse boventiteling en is toegankelijk voor doven, slechthorenden en horende toeschouwers.

Over

Theatergroep Signum, het Latijnse woord voor 'teken', is een Nederlands gezelschap dat voorstellingen maakt waarin de dove en horende cultuur samenkomen. De uitwisselingen en botsingen tussen deze twee werelden vormen hun belangrijkste inspiratiebronnen. Hun doel is om theater toegankelijker te maken voor dove doelgroepen en dove kunstenaars. *Stille Vlucht* is het nieuwste project van TG Signum, uitgevoerd door Ali Shafiee en Arthur Massoers als tolk, geregisseerd door Steef Kersbergen en geproduceerd Fonge Frieling.

Performance

Onyasha Thamani ['Waarde tonen']

(Nantea Dance Company, Tanzania)

ONYESHA THAMANI is een intieme, betekenisvolle voorstelling die dans als taal gebruikt om uiting te geven aan, en nieuwe perspectieven te bieden op, genderongelijkheid in Tanzania. Het toont de complexe realiteit met betrekking tot verhoudingen tussen man en vrouw en de behandeling van vrouwen in Tanzania. Daarbij verliezen de dansers van Nantea niet de hoop, maar willen ze juist de cyclus van onverschilligheid doorbreken en bruggen bouwen met vriendelijkheid, geduld en empathie.

Nantea Dance Company is een in Tanzania gevestigde non-profit organisatie voor hedendaagse dans. Hun optredens komen altijd voort uit thema's die belangrijk zijn voor de lokale community waarin ze werken. Ondanks hun internationale tournees presenteren ze hun werk altijd eerst voor lokale gemeenschappen, waarin ze hopen bij te dragen aan

een positieve verandering. Met hun optredens ontwikkelen ze de hedendaagse dansscène in Tanzania en hebben ze als doel om jongeren te inspireren om ambassadeurs te worden voor dans en sociale verandering.

Vrijdag 27 maart: Avond (20:30)

Grote zaal Performance

Whistleblowers (Zuid-Afrika)

Vijf vrouwen uit Johannesburg stormen het veld op, klaar voor hun beslissende hockeywedstrijd. Vandaag kunnen ze kampioen worden. Maar geteisterd door herinneringen aan seksueel geweld en intimidatie, blijkt al snel dat er meer op het spel staat dan een medaille. Langzaam verdwijnt de grens tussen de wedstrijd en de sociale werkelijkheid en vinden de vrouwen een collectief geluid tegen seksueel geweld en intimidatie tegen vrouwen in Johannesburg. Het team moet beslissen; gaan ze aanvallen of verdedigen? *Whistleblowers* [‘Klokkenluiders’] is een krachtige oorlogskreet rechtstreeks afkomstig uit de ziel. Een mix van fysiek theater, surrealistische droombeelden en indrukwekkende storytelling.

In deze aangrijpende voorstelling geven de vrouwen hun eigen invulling aan de regels van het spel, die allemaal tegen de spelers gericht zijn. Door continue tussen realiteit en droom en dans en spel te schakelen, maken de speelsters tastbaar hoe het is om als vrouw in Zuid-Afrika te leven, zeker als je beseft dat Johannesburg statistisch gezien de ‘verkrachtingshoofdstad van de wereld’ is.

Whistleblowers is mede gemaakt en uitgevoerd door Reabetswe Gaentswe, Boitshupo Maile, Kgaogelo Makgoba, Modipadi Mokgohloa en Phindiwe Qakoshe. Hun persoonlijke verhalen vormden de leidraad voor het script van de voorstelling. De regie is in handen van Quintijn Relouw en Rob Murray. Door haar impact op het publiek en artistieke vertaling van een van de meest urgente problemen in Zuid-Afrika, de hoge verkrachtingscijfers, heeft *Whistleblowers* meerdere prijzen gewonnen op het grootste Afrikaanse kunstfestival, The National Arts Festival.

ZATERDAG 1 APRIL 2023

10.00

START GESPREKKEN

Zorgesthetiek Workshop (Dr. James Thompson, VK)

Afrikaanse Vrouwenstemmen: het omvormen van verhalen over gender-gerelateerd geweld en de rol van community art.

Rondetafelgesprek (Dr. Emilie Diouf and Amina Seck)

Community Art als aanjager om cultureel erfgoed te beschermen: welke rol kunnen kunstenaars, burgers en autoriteiten spelen?
(Faro Conventie Netwerk, Raad van Europa)

10.30	LANGZAME START Takeaway Art Pack Workshop (Athens Comics Library, Griekenland) "How to Start a Movement" Interventie (Merel Smitt, Nederland) BRUiTAL / New Moon (MetX, België)
12.00	LUNCH
13.00-17.00	LW I Omarm de Complexiteit (Adrian Jackson, Engeland) LW I HUB Singapore: Crisis & Uitdaging: een gesprek met 3 TO kunstenaars uit 3 Aziatische steden (Singapore, Taiwan en Thailand) (Drama Box, HUB Singapore) LW I "We dansen met (en niet ondanks) ons lichaam" (Dançando com a Diferença, Madeira) LW I De Macht van de Basket Beat in Barcelona (Spanje) (Basketbeat, Barcelona)
13.00-15.00 & 15.00-17.00	CP 13 I Adios Macondo (Lleca Teatro, Nicaragua/ Nederland) & "Geluid vormt de basis van de Afrikaanse creativiteit" (Bonface Beti, Kenya) CP 14 I Adios Macondo (Lleca Teatro, Nicaragua/ Nederland) & <i>Koning Matt de Eerste</i> : het proces van het maken van een film samen met kinderen (Jaśmina Wójcik and Jakub Wróblewski, Polen) CP 15 I <i>Koning Matt de Eerste</i> : het proces van het maken van een film samen met kinderen (Jaśmina Wójcik and Jakub Wróblewski, Polen) & <i>Adieu Macondo</i> (Lleca Teatro, Nicaragua/ Nederland) CP 16 I MetX (MetX, België) & <i>Adieu Macondo</i> (Lleca Teatro, Nicaragua/ Nederland) CP 17 I WIJ ZIJN DE STAD (PS Theatre, Nederland) & <i>Family Day Samengevoegd middagprogramma</i> (Matemurga, Argentinië, Athens Comics Library, Griekenland & MetX, België)
17.30	AVONDETEN
19.00	PERFORMANCE I 'WHAT'S ERASMUS TO US, OR WE TO ERASMUS?' (Zlatko Paković, Servië) PERFORMANCE I Zomaar Een Straat (Rotterdams Wijktheater, Nederland)
21.00	GROTE ZAAL PERFORMANCE I It takes a Child to Raise a Village (Corpo Maquiná, Nederland)

Lange Workshops

Compilatie Programma's

Zaterdag 1 april: Ochtend (10.00 -12.00)

Workshop

Zorgesthetiek

(James Thompson, Engeland)

Hoe ziet 'zorg esthetica' er in de praktijk uit, oftewel hoe belichaam je zorg of zorgzaamheid, hoe ga je er met je zintuigen mee om, hoe geef je het op een theatrale manier vorm? En hoe ontwerp je workshops die zorgzaam zijn? Deze praktijk sessie is een vervolg op de lezing die James op vrijdagochtend 30 maart verzorgde. In deze workshop onderzoekt hij hoe je theaterspelletjes en oefeningen kunt aanpassen zodat ze inhoudelijk grondig met het zorgthema aan de slag gaan en ook zorgzaam zijn naar deelnemers.

James introduceert zelf een aantal oefeningen, maar deze workshop is vooral experimenteel. James is namelijk de eerste om toe te geven dat hij de antwoorden op alle vragen niet bezit. Deze workshop leunt dus op samenwerking en de bereidheid tot exploreren. Deelnemers worden aangemoedigd zelf oefeningen mee te brengen en met elkaar te onderzoeken hoe ze aangepast kunnen worden om ze zorgzamer te maken.

LET OP: als je aan deze workshop mee wil doen, dien je aanwezig te zijn geweest bij de lezing van James op 30 maart

James Thompson is Professor in Applied Theatre aan de University of Manchester. He richtte daar *In Place of War* (www.inplaceofwar.net) op, een belangrijk initiatief om kunstprojecten in conflictgebieden te onderzoeken en te ontwikkelen. Hij leidt nu een onderzoeksproject rond zorgesthetica. In de afgelopen decennia heeft hij over de hele wereld toegepaste theaterprojecten verzorgd en een aantal standaardboeken geschreven over dit werk. Zijn bekendste publicaties zijn *Performance Affects* (2009), *Humanitarian Performance* (2014) en het samen met Amanda Stuart Fisher geredigeerde *Performing Care* (2020). Zijn nieuwste boek, *Care Aesthetics: for Careful Art and Artful Care* kwam in 2022 uit.

Rondetafelgesprek

Afrikaanse Vrouwenstemmen: het omvormen van verhalen over gender-gerelateerd geweld en de rol van community art.

(Rondetafelgesprek o.l.v. Dr. Emilie Diouf en Amina Seck, Senegal)

Zaterdagochtend 1 april leiden Emilie Diouf en Amina Seck een rondetafelgesprek over gender-gerelateerd geweld, gender-rechtvaardigheid en conflictoplossing in verschillende Afrikaanse contexten. Ze betrekken daarbij ook de rol van (community) kunst en hoe dit kan bijdragen aan een toekomst waarin gender-rechtvaardigheid centraal staat.

In het publiek nemen plaats de speelsters van de Zuidafrikaanse voorstelling *Whistleblowers* (die gisteravond op het grote podium van Theater Zuidplein te zien was), Getrude Vimbayi (Zimbabwe), Bonface Beti (Kenia) en Nantea Dance Company (Tanzania). Zij voegen hun perspectieven en ervaringen toe aan die van de Senegalese gespreksleidsters.

De relatie tussen gender-gerelateerd geweld en Afrikaanse contexten loopt als een rode draad door het ICAF-programma van dit jaar. Dit gesprek biedt ruimte voor aan de ervaringen van Afrikaanse vrouwen die deze vormen van geweld en rechteloosheid dagelijks ondervinden.

Dr. Emilie Diouf is Universitair Docent in de vakgroep Engels van Brandeis University in Boston. Haar onderzoek en onderwijs reflecteren haar interdisciplinaire achtergrond in Afrikaanse literatuur, Afrikaanse en Afro-Amerikaanse Studies en Vrouwen- en Genderstudies. Emilie is geïnteresseerd in de relatie tussen verhalen, migratie, trauma en mensenrechten. Ze wil met name de stemmen van gevluchte Afrikaanse vrouwen bij Trauma Studies betrekken. Ze integreert de verhalen van Afrikaanse vrouwelijke overlevenden van burgeroorlogen en genocide in Trauma Theorie. Naast haar academische activiteiten is Emilie in haar thuisland Senegal lid van een feministisch collectief, draagt ze bij aan feministische platforms, organiseert ze een Vrouwenliteratuur Festival heeft ze - samen met Amina - de allereerste Vrouwen Boekenbeurs in Dakar opgericht.

Amina Seck is auteur en scenarioschrijver. Haar eerste roman, “Mauvaise Pente” [‘slechte helling’], kwam in 2017 uit bij uitgeverij Diaspora Académie. Ze nam in 2018 ook deel aan het collectieve werk van de ‘Afrikaanse Koninginnen,’ getiteld “Martelaar Luther Koninginnen”. Daarnaast schreef ze het script en regisseerde ze de korte film “Onrein”, over vrouwenbesnijdenis. Deze productie werd in 2018 gefilmd in Ségou, Mali.

In 2021 richtte Amina “Les Cultur’elles” [‘de zij-culturen’] op, een organisatie die cultuur en kunst van vrouwen promoot door middel van trainingen, residenties voor kunstenaars, symposia en de productie van collectieve kunstuitingen. Samen met Emilie is ze initiatiefnemer van de Dakar Vrouwen Boekenbeurs, die in mei 2023 voor de tweede keer wordt gehouden. Ze is ook medeoprichter van het Feministenplatform van Senegal en de Diaspora.

Open discussie

Community Art als aanjager om cultureel erfgoed te beschermen: welke rol kunnen kunstenaars, burgers en autoriteiten spelen? (Faro Conventie Netwerk, Raad van Europa)

Cultureel erfgoed manifesteert zich in allerlei gedaantes en in velerlei contexten. In uiteenlopende Europese landen is bescherming van cultureel erfgoed onderdeel geworden van (soms heftige) politieke debatten over nationale identiteit, culturele diversiteit, migratie en integratie.

Vandaag nodigt het FARO Conventie netwerk van de Raad van Europa U uit om deel te nemen aan een openbaar overleg om de potentiële rol van community art bij het beschermen van cultureel erfgoed nader te onderzoeken. De [Faro Convention](#) benadrukt met name die aspecten van cultureel erfgoed die te maken hebben met mensenrechten, democratie, gemeenschappen en de samenleving.

Voor we met het overleg lichten we eerst de Faro Conventie toe. Daarna sluit je aan bij één van vier tafels die ieder apart de volgende vragen bespreken: (1) hoe kan kunstparticipatie bijdragen aan het beschermen van ongehoorde of onzichtbare vormen van cultureel erfgoed?; (2) hoe kan de vrijheid van artistieke expressie gecombineerd worden met de wens van een gemeenschap om de intrinsieke waarde van haar culturele erfgoed te waarborgen?; (3) hoe kun je met community arts methodes door conservatieve ideeën omtrent ‘authentieke’ nationale cultuur navigeren?; (4) hoe kunnen we beleidsmakers en andere

autoriteiten ervan overtuigen dat het ondersteunen van innovatieve participatieve kunstpraktijken cruciaal is voor het bevorderen van culturele rechten en inclusie in cultuur?

Voordat de overleggen van start gaan wordt aan iedere tafel eerst een korte presentatie gegeven van een project uit het FARO netwerk. Dat zou bijvoorbeeld kunnen zijn: Hotel du Nord, Marseille (Frankrijk); een kunstenaarsresidentie in La Rioja (Spanje); het Rome Charter (Italië); het Laboratorium voor Culturele Rechten in Bordeaux (Frankrijk), of het Almansani Cultureel Centrum in Novi Sad (Servië). Na deze introducties, die als praktisch referentiekader kunnen fungeren, barst de discussie los. Daarbij houden we rekening met de rode draad: hoe community arts praktijken effectief kunnen bijdragen aan het actief betrekken van burgers in het beschermen, waarderen en onderhouden van cultureel erfgoed.

Tegen de tijd dat het festival nadert kunt u op onze website icafrotterdam.com/festival aanvullende informatie vinden over wie van het FARO netwerk op het festival aanwezig zullen zijn.

Zaterdag 1 april: Ochtend (10.30 -12.00)

Langzame Start Workshop

Takeaway Art Packs (Athens Comics Library, Griekenland)

Op donderdag-, vrijdag- en zaterdagochtend tijdens het ICAF krijg je de kans om onder leiding van de Athens Comics Library mee te doen aan een reeks 'Langzame Start' Workshops waarin je volgens de methode van Athens Comics Library voor kinderen uit de buurt van Podium Islemunda (hoofdkwartier van het festival) gepersonaliseerde, op maat gemaakte Meeneem kunstpakketten kunt maken! Deze worden op zaterdag 1 april, tijdens onze ICAF *Family Day* rechtstreeks aan de kinderen uit de omgeving overhandigd.

Elke ochtend krijgen twintig deelnemers de kans om direct met dr. Lida Tsene en Dina Ntziora, de initiatiefnemers achter Athens Comics Library, samen te werken aan de doe-het-zelf pakketten. Naast het delen van hun Meeneem Kunstpak-methodiek, zal dr. Lida Tsene haar expertise delen over waarde en impact van creatieve activiteiten in de eerste jaren van het onderwijs, in traumagenezing en in het betrekken van gemeenschappen. Lida is als docent-onderzoeker werkzaam binnen het MA-programma Communicatie en Nieuwe Journalistiek aan de Open Universiteit van Cyprus. Een van haar interesses is de ontwikkeling van psychosociale vaardigheden door middel van kunst.

Aan het einde van iedere workshop verzamelen we de gemaakte Meeneem Kunstpakketten die op zaterdagmiddag aan kinderen uit de buurt worden uitgedeeld. We moedigen je aan om bij die zaterdagmiddagssessie aanwezig te zijn!

Over

Athens Comics Library is een participatieve kunstorganisatie uit Athene die een veilige en creatieve ruimte biedt aan vluchtelingen- en migrantenkinderen en hun verzorgers. Binnen hun brede participatieve programma's ontwikkelen ze activiteiten met betrekking tot geletterdheid middels stripverhalen en storytelling aangevuld met sport.

De visie van Athens Comics Library is om stripverhalen en storytelling in te zetten als een instrument voor educatie, heling en actieve participatie. Ze zien strips en storytelling als een manier om de liefde voor het lezen te stimuleren, maar ook bij te dragen aan multimediale geletterdheid. Daarbij zetten ze deelnemers aan om zelf op onderzoek uit te gaan en zelfstandig hun kennis te ontwikkelen. Athens Comics Library is opgericht als een plek voor inspiratie, leren en verkennen, participatie, creativiteit en experiment. De

organisatie is ervan overtuigd dat het construeren en delen van verhalen - met name beeldverhalen - kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van de zogenaamde 'soft skills' ['zachte vaardigheden'] zoals samenwerking, creatieve probleemoplossing, intercultureel begrip en empathie. Daarmee krijgen kinderen ook een beter begrip van onze complexe maatschappelijke situaties.

Tijdens Covid-sluitingen, toen haar fysieke werkplek dicht moest, begon Athens Comics Library met het maken van een reeks creatieve Meeneem Kunstpakketten voor kleuters en hun verzorgers. 'Meeneem Kunst' is een doe-het-zelfpakket waar kinderen samen met hun verzorgers thuis van kunnen genieten. Voor elk pakket schrijft Athens Comics Library een brief die persoonlijk aan een kind is gericht. Het bevat daarnaast 3 verhalen en 4 activiteitenkaarten (normaliter in het Grieks, Engels, Frans en Perzisch). Elke maand werken ze volgens een nieuw thema, zodat ze kunnen inspelen op de actualiteit en deze op een toegankelijke manier behapbaar kunnen maken voor kleuters.

Langzame Start Interventie Serie

“How to Start a Movement”

(Merel Smitt, Nederland)

Als je meedoet aan “How to Start a Movement”, word je lid van een tijdelijke beweging.

We komen als collectief samen in openbare ruimtes, instellingen en podia. We veroveren treinstations, restaurants, stadskantoren, parken, bibliotheken, wachtkamers, academies, pleinen en wasserettes door met de regels te spelen om onze ruimtes terug te winnen.

In “How to Start a Movement” gaan we ervan uit dat we allemaal weten wat we wel en niet kunnen doen in de openbare ruimte. Overal waar we komen zijn er sociale normen die we moeten volgen, ongeschreven regels die we moeten gehoorzamen en scripts die we moeten uitvoeren. Meestal bevragen we ze niet eens. Maar wat gebeurt er als we besluiten om van het script af te wijken?

“How to Start a Movement” is zowel een artistiek project als een methodologie en een gereedschapskist die kan worden gebruikt om onszelf, de ander en de wereld op een nieuwe of andere manier te ervaren.

As onderdeel van de 'Langzame Start' Serie die het ICAF in de ochtenden aanbiedt neemt op donderdag en vrijdag de Rotterdamse kunstenaar Merel Smitt je mee op avontuur in de openbare ruimte. Samen met haar onderzoek je de directe omgeving en onderneem je een poging om van het daar aanwezige script af te wijken. Samen met de anderen in je groep veroorzaak je een beetje opschudding en reageer je op de harde realiteit van onze directe omgeving. Zo eisen we een klein beetje terrein terug.

Over

Merel Smitt is een interdisciplinaire kunstenaar gevestigd in Rotterdam en werkt als regisseur, organisator, curator, social-designer, onderzoeker en docent. Haar live-art projecten vinden plaats op het snijvlak van performatieve interventies, sociaal geëngageerde kunst en cultureel activisme. Haar werk wordt vaak op locatie ontwikkeld in de openbare ruimte, in samenwerking met verschillende gemeenschappen, activisten, medeburgers, academici, filosofen en experts, en daarbij is actieve deelname van verschillende (doel)groepen altijd onderdeel van de uitkomst van het werk. De projecten kunnen worden gezien als manieren om ruimtes terug te winnen en platforms te bouwen waarin mensen die elkaar nog niet kennen samenkomen om zichzelf, de ander en de wereld op een nieuwe manier te ervaren.

Merel's artistieke praktijk wordt gesteund door verschillende platforms binnen het Europese hedendaagse kunstlandschap zoals SICK! Festival (VK), Metropolis København (DK), Oerol (NL), Over Het IJ Festival (NL), Productiehuis Theater Rotterdam (NL), Giungla Festival (IT), STORMOPKOMST (BE), IN-SITU European Network, ACT (Art Climate Change) en andere plekken en instellingen binnen Nederland, het Verenigd Koninkrijk, Boekarest, New York, Frankrijk, België en Italië.

Langzame Start

BRUiTAL / New Moon

(METX, België)

Van alle MetX groepen is BRUiTAL misschien wel de meest letterlijke belichaming van 'the sound of change'. Met hun DIY-geluid en megafoons, donkere outfits en maskers, een attitude tussen guerrilla en trance/performance spelen ze overal op parades, underground feestjes of activistische manifestaties.

BRUiTAL is ontstaan in het kader van de Brusselse Zinneke Parade 2018, met als thema 'illegal', en dat verklaart veel. Maar BRUiTAL is ook een open participatieve multidisciplinaire format die via workshops openstaat voor ontmoeting en co-creatie.

In het kader van ICAF23 organiseren ze een reeks workshops rond grooves en beweging in de publieke ruimte, open voor iedereen (muzikant of niet!) die graag eens buiten de lijntjes wil kleuren.

Samen trekken ze op de laatste dag van het festival ook letterlijk de publieke ruimte in, al paraderend, al musicerend, al dansend in de schaduw van een enigmatische verschijning... the New Moon... Doe mee aan het sluitingsritueel van ICAF23!

Zaterdag 1 april: Middag (13.30 - 17:00)

Long Workshop

Omarm de Complexiteit

(Adrian Jackson, Engeland)

Voor het ICAF verzorgt Adrian Jackson (VK), theatermaker, schrijver, vertaler van Augusto Boals boeken en oprichter van Cardboard Citizens, een interactieve masterclass waarin hij zijn rijke ervaring deelt. Zijn workshop is een mix van praktijk en theorie, waarbij hij onderzoekt hoe Forum Theater doorontwikkeld kan worden en het simplistische kan vermijden door de complexiteit van de echte wereld te omarmen. Hij besteedt aandacht aan de 'intersectionele' aard van de moderne mens, het idee dat elk individu in zijn leven meerdere petten op heeft en meerdere rollen vervult. Al spelend en onderzoekend leren deelnemers hoe ze dit kunnen toepassen in hun eigen theaterwerk.

Adrians workshop biedt voldoende ruimte voor spelletjes, oefeningen, vragen en antwoorden over de methodiek die hij in de loop der jaren heeft geperfectioneerd. Adrians verhaal, zijn visie op de rol van kunst/theater in de samenleving en zijn energie zullen

zonder twijfel makers inspireren die geïnteresseerd zijn in Boals Theater van de Onderdrukten (Theater of the Oppressed). Ze zullen zeker ook boeiend zijn voor andere rebelse en creatieve geesten die een positieve verandering in de wereld willen teweegbrengen middels kunst met en voor mensen die in de marge van de samenleving leven.

Over

Adrian Jackson is een Engelse theaterregisseur, toneelschrijver, docent en trainer. Hij was de oprichter en directeur van Cardboard Citizens ['Burgers van Karton'], opgericht in 1991, een theatergezelschap met, voor en door mensen die dakloos zijn, een vluchtverleden hebben of in een asielprocedure zitten.

Naast zijn werk als artistiek directeur van Cardboard Citizens en maker en schrijver van een groot aantal toneelstukken is Adrian Jackson een leraar en vertaler. Hij vertaalde de boeken van Augusto Boal, waaronder zijn meest recente werk, "De esthetiek van de onderdrukten". Daarnaast heeft hij de methodiek van de Theater van de Onderdrukten in vele contexten onderwezen, in heel Europa, maar ook in Azië, Afrika en Latijns-Amerika. Adrian Jackson hecht veel waarde aan de artistieke kwaliteit van het theater dat hij maakt, of het nu gaat om forum- of episch theater. In 2022 regisseerde hij een grootschalige nieuwe musical, de *Ruff Tuff Cream Puff Estate Agency* voor het Belgrade Theater in Coventry als onderdeel van Coventry City of Culture. Onlangs richtte hij STOP (School of Theatre of the Oppressed) op in Londen. Momenteel bereidt hij zich voor op het regisseren van *King Lear* met Hobson Street Theatre (ook dit jaar aanwezig op het ICAF), volgend jaar in Auckland.

Lange Workshop

HUB Singapore: Crisis & Uitdaging: een gesprek met 3 TO kunstenaars uit 3 Aziatische steden (Singapore, Taiwan en Thailand)(Drama Box, HUB Singapore)

De meest inspirerende en succesvolle community arts ondernemingen zijn diepgeworteld in lokale gemeenschappen. Ze zijn daarom niet makkelijk te vinden in een uitgebreid en divers internationaal veld. Daarbij komt dat community arts uitermate context gebonden is en kan daarom alleen goed begrepen worden vanuit diezelfde lokale context waar deze organisaties gevestigd zijn.

Het idee voor de ontwikkeling van ICAF-hubs ontstond uit de behoefte om die verschillende contexten waar onze internationale partners werken beter te begrijpen en hun activiteiten te ondersteunen. ICAF Hubs zijn onze satellieten, onze ogen en oren en onze kritische vrienden. Iedere Hub vormt een onafhankelijke manifestatie van ICAF, buiten Rotterdam. Onze allereerste ICAF Hub vestigden we in 2020 in Singapore, in nauwe samenwerking met onze partner Drama Box. Drama Box is een sociaal geëngageerde theaterorganisatie die werk creëert waarin dialoog, reflectie en verandering centraal staan. Ze richten een spotlight op gemarginaliseerde verhalen en scheppen ruimte voor gemeenschappelijke beschouwing van complexe vraagstukken. Zo proberen ze verhalen te genereren en te delen die een dieper begrip van de cultuur, geschiedenis en identiteit in Singapore veroorzaken. Als onderdeel van dit voortschrijdende ICAF Hub partnerschap heeft Drama Box in de weken voorafgaand aan ons festival een serie online gesprekken gefaciliteerd. Deze hadden als doel verdieping en nuances aan te brengen binnen het community arts veld van Zuid-Azië. Deze panels, discussies en presentaties werden vanaf januari 2023 iedere maand gehouden. Er waren organisaties bij betrokken uit Singapore, Thailand, Taiwan, Japan en Australië. Ze bespraken onderwerpen die varieerden van de ecologie in de Mekong Delta tot inclusiviteit met betrekking tot podiumkunstenaars met beperkingen, of hoe als kunstenaars te navigeren door de uitdagende politieke klimaten in Azië.

Tijdens het festival brengt Drama Box deze voorgaande gesprekken samen onder de noemer “Crisis en Uitdaging”. De TO praktijk (Boals Theater der Onderdrukten) is bloeiend en wijdverspreid in Azië en er bestaan informele netwerken waarin kunstenaars elkaar ondersteunen. In dit panel delen TO kunstenaars uit Singapore, Taiwan en Thailand hoe ze TO toepassen binnen de specifieke sociaal-economische contexten van de steden waar ze opereren. In dit gesprek ontleden ze de uitdagingen waarmee ze geconfronteerd worden als ze TO doen en Forum Theater voorstellingen maken met mensen uit hun stad. Het gesprek wordt gemodereerd door Han Xuemei (Singapore). Bij haar aan tafel zitten Kok Heng Leun (Singapore), Lai Shuya (Taiwan) en Sonny Chatwiriya (Thailand).

Lange Workshop

“We dansen met (en niet ondanks) ons lichaam”

(Dançando com a Diferença, Portugal)

“We dansen met ons lichaam en niet ondanks ons lichaam” is het motto dat het werk van Dançando com a Diferença (Dansen met verschillen) inspireert. Het gezelschap is in 2001 op het Portugese eiland Madeira opgericht door artistiek directeur Henrique Amoedo.

In deze workshop word je uitgenodigd om samen met Henrique en enkele leden van het gezelschap, jouw dromen, passie en je (inclusieve) praktijk te delen en te spiegelen aan de kernprincipes van Dançando com a Diferença. Elk individu wordt tijdens deze workshop uitgenodigd om de eigen lichamelijke beperkingen, en mogelijkheden, te verkennen en samen te werken met (de mogelijkheden van) de ander. Daarbij wordt, om te beginnen en geheel volgens de methode van Dançando, allereerst een veilige ruimte gecreëerd waarin we met elkaar in beweging komen en dansen, omdat we een lichaam hebben - en niet ondanks.

Onder de bezielende leiding van danspedagoog Henrique Amoedo verwierf Dançando com a Diferença de afgelopen 21 jaar nationale en internationale erkenning. Met hun voorstellingen gaan ze op tournee door heel Europa en dagen ze de danswereld uit om hun norm te bevragen - en inclusiever te worden. Door middel van hun werk, beoogt het gezelschap de stigma's die verbonden zijn aan mensen met beperkingen te doorbreken en sociale inclusie te bevorderen.

De ambitie van Dançando com a Diferença is om de traditionele opvattingen en grenzen binnen de danssector uit te dagen en te bevragen, en als inclusief gezelschap geaccepteerd te worden binnen het internationale podiumkunstenveld. Om dit te bereiken werken ze vaak samen met gevestigde nationale en internationale choreografen, die hen helpen om de grenzen verder te verleggen en de danswereld inclusiever te maken.

Lange Workshop

De Macht van de Basket Beat in Barcelona

(Basketbeat, Spanje)

Basket Beat is een collectief van professionals met een achtergrond in speciaal onderwijs, pedagogiek, muziektherapie en de kunsten. Samen gebruiken ze een door hen zelfontworpen methodiek om met mensen in achtergestelde omstandigheden aan persoonlijke groei te werken. De kern van hun aanpak is het groepsgewijs scheppen, leren en spelen van muziek met basketballen. Het project is in 2009 ontstaan en is sindsdien enorm gegroeid, waardoor het de aandacht trok van verschillende maatschappelijke, artistieke en politieke instellingen.

In Spanje verzorgen de Basket Beat trainers iedere week meer dan 30 workshops. Ze bereiken gemiddeld 5.000 mensen per jaar. In 2013 en 2014 bezocht Basket Beat wereldwijd 120 community arts organisaties en verzorgde 75 workshops. Na dat tournee bleef Basket

Beat ook buiten Spanje internationaal actief. Ze begeleidde intensieve groepsprocessen in gevangenissen en met jeugdgroepen en verzorgde trainingen op universiteiten in Frankrijk en Duitsland.

Basket Beat ziet het als haar belangrijkste taak om sociaalpedagogische workshops te verzorgen in scholen, gevangenissen en publieke instellingen. De resultaten van de interventies worden verwerkt in academische publicaties en trainingshandleidingen, zodat ook anderen met de Basket Beat methodologie aan de slag kunnen.

In deze speciale ICAF-workshop licht Basket Beat oprichter Josep Maria Aragay samen met een aantal collega's de visie, de missie en de methodologie van zijn organisatie toe en plaatst dit in de context van de Spaanse community arts sector.

Performance

Adios Macondo

(Lleca Teatro, Nicuagura/Nederland)

Vervolging, gevangenschap, ballingschap. Vanuit eigen geleefde ervaringen heeft Lleca Teatro (Nicaragua/Nederland) een artistiek, zintuiglijk landschap gecreëerd met hun persoonlijke herinneringen aan de maatschappelijke strijd en het politieke geweld in het Latijns-Amerika van vroeger en nu. In dit landschap van herinneringen wekt Lleca Teatro de fictieve plaats *Macondo* - uit het boek *100 Jaar Eenzaamheid* van Gabriel Garcia Marques - tot leven en plaatst het in George Orwell's *1984*. Beide fictieve plekken zijn metaforen voor gewelddadige politieke systemen waar de makers van dit collectief voor zijn gevlucht, maar die ze toch niet achter zich kunnen laten. Elk op hun eigen wijze, en grotendeels non-verbaal, nodigen de leden van Lleca Teatro het publiek uit om onderdeel te worden van deze landschappen van het *zijn* en *niet-zijn*.

Lleca Teatro (anagram van 'calle', Spaans voor 'straat') is een theatergroep uit Nicaragua bestaande uit verschillende mensen die allen "gevangen" zitten in onconventionele ruimtes vol geweld. Om deze reden is geweld, in al haar vormen, een belangrijke bron en vertrekpunt van hun werk. In de loop der jaren werkten ze met gevangenen (in de breedste zin van het woord), en in gevangenissen (letterlijk) in Nicaragua, en ontwikkelden daar een uitgesproken methodiek van fysiek theater waarbij het lichaam als bron van verbeelding, informatie en creativiteit wordt ingezet. De makers moesten Nicaragua ontvluchten na de recente gewelddadige onderdrukking van massale protesten tegen de huidige regering. Midden in de coronapandemie met al haar beperkingen, (her)bouwde Lleca Teatro in Nederland hun internationale community arts collectief. Dit collectief bestaat tegenwoordig uit Nicaraguaanse vluchtelingen woonachtig op verschillende plekken in Nederland, maar ook uit individuele kunstenaars en jonge studenten. Speciaal voor het ICAF ontwikkelde de groep "Adios Macondo", waarbij gevoelens van, en herinneringen aan gemis, die rechtstreeks door de groep worden ervaren (door gevangenschap, ballingschap en/of lockdown) worden samengevoegd met onze voortdurende strijd voor sociale verandering.

Korte Workshop

"Geluid vormt de basis van de Afrikaanse creativiteit"

(Bonface Beti, Kenia)

Met bovenstaande uitspraak reageert de Keniaanse theatermaker en onderzoeker Bonface Beti op het ICAF '23 thema *The Sound of Change*. Op ons festival biedt hij een workshop aan voor iedereen die geïnteresseerd is in de wijze waarop geluid/muziek verweven zijn met de cultuur en geschiedenis van o.a. Kenia, en op welke manier het bijdraagt aan de

constructie, identiteit en communicatie van gemeenschappen. Aan de hand van de bevindingen uit zijn promotieonderzoek naar de 'Soundscapes of Peace' (Geluidslandschappen van vrede) in verschillende Afrikaanse contexten reflecteert hij in deze workshop op de manier waarop geluid onderdeel is van luisteren, delen, leren en nadenken, maar ook hoe het een rol speelt in conflictransformatie en vredesopbouw. Hij richt zich daarbij met name op de context van Kenia, waar geluid een belangrijke rol speelt in de geschiedenis en cultuur van het land. Hij toont hoe geluid/muziek van oudsher betrokken is bij het doorgeven van kennis, bij de communicatie binnen en tussen gemeenschappen, en bij het doorgeven van verhalen van generatie op generatie. Kijkend naar deze voorbeelden kan geluid worden gezien als een taal op zich en een belangrijke bron van wijsheid en kennis.

Naast zijn wetenschappelijk onderzoek werkte Bonface meer dan 20 jaar als theatermaker aan vredesopbouw en traumaverwerking middels Theatre of the Oppressed (TO) methodieken, met name in en rondom Nairobi, Kenia. Tevens werkt hij internationaal in o.a. Zuid-Afrika, Canada en de VS. Een deel van deze workshop zal daarom een selectie van spel oefeningen zijn waarin je als deelnemer zijn werkwijze kunt ervaren en waarmee het werk van conflictransformatie en vredesopbouw in de context van Kenia ook fysiek invoelbaar wordt.

Workshop

Koning Matt de Eerste: het proces van het maken van een film samen met kinderen

(Jaśmina Wójcik and Jakub Wróblewski, Polen)

Jaśmina Wójcik is kunstenaar, activist, filmregisseur en moeder. In haar films en documentaires werkt ze tijdens het maakproces vaak direct samen met gemeenschappen, die ook haar onderwerp vormen. Jaśmina's nieuwste film, *Koning Matt de Eerste*, vormt daarop geen uitzondering. In deze productie ligt haar focus op het geven van een stem aan kinderen. *Koning Matt de Eerste* is gebaseerd op de gelijknamige roman van Janusz Korczak en is samen met kinderen gemaakt op basis van grassroots onderwijs principes. De film mediteert als het ware op onderwerpen als falen, fouten maken, onbegrip, afleren, improviseren, luisteren en observeren.

In deze workshop laat Jaśmina enige scènes uit de film zien en ze duikt dieper in het proces van films maken met kinderen. Ze besteedt daarbij speciale aandacht aan instrumenten die bijdragen om kinderen een stem te geven. Bijvoorbeeld: afstand doen van je machtspositie als volwassene door gelijkwaardig aan spelletjes en kinderactiviteiten mee te doen, of ervoor te zorgen dat de aanwezigheid van de persoon die de camera bedient zo min mogelijk opvalt.

In haar werk met kinderen hanteert Jaśmina een ethiek en methodologie die het primaat van de volwassene verwerpt. Al een aantal jaren is ze betrokken bij empathisch onderwijs, waarvoor ze originele manieren bedenkt om de artistieke expressie van kinderen te bevorderen. Ze geeft eigenaarschap en een gevoel van eigenwaarde aan kinderen door ze als mede-eigenaren van het creatieve proces te behandelen en ze als gelijkwaardige partners in dialogen te betrekken.

Stadsprogramma: Familiedag

WIJ ZIJN DE STAD

(PS Theater, Nederland)

WIJ ZIJN DE STAD is een levensgroot gezelschapsspel waarin jij de pion bent. Met het paspoort van een net geboren baby in je ene hand en een dobbelsteen vol met kansen in de andere hand, bewandel je de levensloop van deze Leidenaar. Van het plusklasje op de

basisschool tot de kansen op de arbeidsmarkt, van een klein misdrijf tijdens de puberteit tot een ingrijpende gebeurtenis op latere leeftijd. Stap in de schoenen van Fleur, Edino, Isaya, Henkie of een van de andere Leidenaren en ontdek of er zoiets bestaat als gelijke kansen.

Omdat de verhalen van de personages zich afspelen in Leiden, geven ze context aan het Nederlandse systeem van (on)gelijke van kansen. Echter, hoewel het gebaseerd is op de context van Leiden, kunnen ze enigszins als universeel worden beschouwd. Het doel van dit spel is namelijk om mensen even onderdeel te laten zijn van verschillende levensbubbels, en verhalen te horen die anders zijn dan die van jou.

Op een speelse maar confronterende manier legt WIJ ZIJN DE STAD de systemen van ongelijkheid bloot die ten grondslag liggen aan onze samenleving. Tijdens het spelen van WIJ ZIJN DE STAD is er ruimte voor een bredere discussie over de onderwerpen die aan bod komen en de hobbels die de personages moeten nemen. Op deze manier krijgen de cijfers en statistieken - die een belangrijke rol spelen in het spel - een menselijk gezicht, waardoor WIJ ZIJN DE STAD misschien een verandering van perspectief zal aanwakkeren voor iedereen die ervoor gekozen heeft het te spelen. WIJ ZIJN DE STAD is geschikt voor alle doelgroepen die zich willen verdiepen in de systemen van gelijkheid en ongelijkheid in de hedendaagse samenleving.

Na het spel volgt er een gesprek met Pepijn Smit, oprichter en directeur van PS | theater, waar hij het proces en de methodiek van de totstandkoming van WIJ ZIJN DE STAD met ons deelt, en plaatst in de een bredere visie en missie van het gezelschap.

PS | theater is het stadsgezelschap van Leiden dat theater, muziek, spel en audiomateriaal ontwikkelt en werkt op zeer diverse plekken in de stad. In de afgelopen 12 jaar ontwikkelden ze een specifieke sociaal-artistieke methode waarbij ze zich als theatermakers midden in de stad plaatsen en hun medebewoners bevragen over het samenleven in het hier en nu. Als gevolg hiervan stappen zij geregeld uit hun eigen bubbel en nodigen anderen uit hetzelfde te doen. Daarmee leren ze de verhalen van de stad in hun diversiteit kennen, inclusief uiteenlopende ideeën, meningen, twijfels en verlangens.

Stadsprogramma: Familiedag

Samengevoegd middagprogramma

(Matemurga, Argentinië; Athens Comics Library, Griekenland; & MetX, België)

Onze ICAF Familiemiddag is het moment waarin het reguliere festivalprogramma en het Open Stadsprogramma samengebracht worden. Alle evenementen en activiteiten die we voor deze middag samengevoegd hebben zijn vrij toegankelijk voor festivaldeelnemers en de lokale bevolking uit Rotterdam. Het zijn kindvriendelijke op families gerichte participatieve activiteiten.

Speciaal op deze zaterdagmiddag, 1 april, kunnen deelnemers genieten van een verzameling gezinsvriendelijke activiteiten, waaronder het creëren van een toneelscène o.l.v. Matemurga uit Buenos Aires (Argentinië), het Meeneem 'Maak zelf je kunst'-pakket aangeboden door Comics Library uit Athene (Griekenland), een voorstelling van Humor y Vida ('Humor en Leven') uit Colombia/Ecuador en een spetterend optreden van de percussiegroep Fanfakids uit Brussel.

Een scène maken

Tijdens de ICAF Familiedag op zaterdagmiddag 1 april zal het Argentijnse community theatergezelschap Matemurga in samenwerking met een lokaal Rotterdams koor een openbare presentatie geven.

Voorafgaand aan deze recital trainde Edith Scher (oprichter en directeur van Matemurga) eerder op de dag gedurende drie uur met het Rotterdamse koor. De zangers kregen de opdracht mee om te reageren op de geschiedenis van de wijk waar ze wonen en zingen. Ze haalden eerst gezamenlijk belangrijkste lokale thema's naar boven en verdeelden zich vervolgens in vier groepen om zich op verschillende onderwerpen te richten. Vanmiddag komen ze samen om het resultaat van hun onderzoek aan u te presenteren: muzikale scènes gemaakt met een lokaal koor met ingrediënten uit de geschiedenis van een Rotterdamse wijk aangestuurd door een Argentijnse werkwijze, en dat alles in een snelkookpan!

Matemurga is in augustus 2002 opgericht door Edith Scher, een Argentijnse schrijver, muzikant, academicus, en acteur. Het werk van Matemurga draait rondom collectief zingen en musiceren. Daarbij maken ze gebruik van poppenspel. Daardoor zijn ze een waardevolle aanvulling voor het ICAF-familieprogramma.

Uitreiking van het Meeneem Kunstpakket

Als onderdeel van de ICAF Slow Start hebben op donderdag-, vrijdag- en zaterdagochtend Athens Comics Library (een stripboekenbibliotheek en ontmoetingsplek in Athene, Griekenland), samen met een internationale groep ICAF-deelnemers gepersonaliseerde en op maat gemaakte meeneem- kunstpakketten geproduceerd. Dit zijn doe-het-zelf-creativiteitspakketten waar kinderen thuis samen met hun verzorgers van kunnen genieten. Via de inhoud van de pakketten ontdekken de kinderen en hun ouders verhalen vol verbeelding waar ze zelf mee aan de slag kunnen. De tijdens ICAF gemaakte meeneem-kunstpakketten zijn speciaal bedoeld om aan kinderen uit IJsselmonde te schenken.

Op zaterdagmiddag 1 april, als onderdeel van de ICAF Familiedag, introduceren en overhandigen dr. Lida Tsene en Dina Ntziora, de initiatiefnemers achter de Griekse Take Away Art Packs, samen met enkele deelnemers van de Slow Start, de kunstpakketten aan de aanwezige kinderen.

Over

Athens Comics Library is een participatieve kunstorganisatie uit Athene die een veilige en creatieve ruimte biedt aan vluchtelingen- en migrantenkinderen en hun verzorgers. Met haar gevarieerde participatieve programma's ontwikkelt de organisatie activiteiten met betrekking tot geletterdheid middels beeldverhalen en storytelling. Daarnaast verzorgt Athens Comics Library sportactiviteiten.

Fanfakids (MetX)

Met trots presenteren we vanmiddag de Fanfakids van MetX uit Brussel samen met de SKVR Brassband School uit Rotterdam. Fanfakids is een groep jongelui variërend in leeftijd van 6 - 16. Ze transformeren hun jeugdige energie in een explosieve mix van aanstekelijke ritmes. Hun 'groove' is een grootstedelijke interculturele mengelmoes van dans, em muziek die ze overal en ten alle tijden kunnen laten losbarsten.

Over

Fanfakids is ontstaan tijdens de allereerste Zinnekeparade in 2000 als een samenwerkingsverband tussen MetX en Centrum-West - D'Broej. Sindsdien heeft Fanfakids een unieke reputatie opgebouwd als cross-over tussen peer-to-peer muziekeducatieprogramma en een spetterende percussiegroep. Ondanks hun jonge leeftijd

hebben de Fanfakids een indrukwekkende staat van dienst door succesvolle optredens in België en daarbuiten. Dankzij hun deelname aan internationale festivals hebben ze een nauwe band gekregen met percussie-, dans- en theatergroepen in Afrika en Europa. Hun energie en ritmes werken aanstekelijk, dus maak u op om vanmiddag mee te swingen met de Fanfakids en de Rotterdamse SKVR Brassband School.

Zaterdag 1 april: Avond (19.00)

Performance

‘WHAT’S ERASMUS TO US, OR WE TO ERASMUS?’ (Zlatko Paković, Servië)

De voorstelling *WHAT’S ERASMUS TO US, OR WE TO ERASMUS?* is het resultaat van een artist in residency van de Servische theaterregisseur en schrijver Zlatko Paković met de lokale Bosnische diaspora in Nederland. Vertrekkend vanuit de persoonlijke perspectieven en verhalen van de Bosnische lokale gemeenschap in Nederland, verkent de groep de ideologieën van tolerantie en openheid, zoals ooit geformuleerd door de Nederlandse filosoof Desiderius Erasmus, in relatie tot de toenemende polarisatie en intolerantie richting bepaalde religies en etnische minderheidsgroepen. Is Erasmus slechts een symbool van zijn geboortestad Rotterdam, of is zijn ideologie nog steeds actueel? En wat kunnen we leren van groepen mensen die verwoestende gevolgen hebben ondervonden van polarisatie in hun persoonlijke leven, zoals de vluchtelingen uit post-Joegoslavische landen? Deze urgente voorstelling stemt je tot nadenken waarbij persoonlijke perspectieven van de deelnemers en filosofie samensmelten om een van de belangrijkste kwesties van deze tijd aan te pakken: polarisatie.

Zlatko Paković maakt theatervoorstellingen in Bosnië-Herzegovina, Bulgarije, Cyprus, Kroatië, Kosovo, Noord-Macedonië, Montenegro en in Servië, en voert deze voornamelijk buiten de institutionele theaters op. Bij het grote publiek in de Balkan staat hij bekend om zijn politieke voorstellingen waarin hij felle kritiek levert op de hedendaagse overheden van de post-Joegoslavische landen. Zijn werk reageert en reflecteert op de politieke context van voormalig Joegoslavië, met name kwesties met betrekking tot censuur, staatscontrole en opgedrongen verhalen rondom dader/slachtofferschap die tijdens deze conflicten ontstonden en nu nog steeds bestaan. Zijn kritische, activistische houding wordt daarom bepaald niet warm onthaald door de politieke machthebbers. Met zijn werk waarschuwt hij nieuwe generaties om niet dezelfde fouten te maken als in het verleden en toont hij hoe de nieuwe landen na het uiteenvallen van Joegoslavië nog steeds de sporen van de oorlogen dragen.

Performance

Zomaar Een Straat (Rotterdams Wijktheater, Nederland)

ZOMAAR EEN STRAAT: Een taboedoorbrekende voorstelling over armoede, gemis en het doorgeven van verhalen

“Welkom in onze straat. Zomaar een straat. Een straat als zovelen. Iedereen die in deze straat woont heeft een verhaal. Kom binnen en luister naar ons verhaal.”

Zomaar een Straat is een voorstelling gebaseerd op persoonlijke verhalen over het leven in financiële armoede en schulden. Zeven bewoners uit een naamloze straat worstelen, zonder dat ze dat van elkaar weten, met opstapelende rekeningen, schaamte en schuldgevoelens. Een voorstelling over het niet hebben van, het missen van, het wel hebben van en het te weinig hebben van. Over het doorgeven en dragen van verhalen van generatie op generatie. En over het belang erover te spreken.

Eén op de zeven Nederlanders schaamt zich over zijn/ haar/ diens financiële situatie. Helaas zijn financiële armoede, schulden en kansongelijkheid ook in Rotterdam een erg aanwezig probleem. *Zomaar een Straat* is een eerste in een reeks voorstellingen die deze onderwerpen behandelt. In het najaar van 2022 toerden we met de voorstelling langs verschillende Rotterdamse buurthuizen. In het voorjaar keren we daar terug met een voorstelling over het toeslagenschandaal.

Over

Het Rotterdams Wijktheater, opgericht in 1992, gelooft dat cultuur de basis vormt voor een evenwichtige *samenleving* waar iedereen deel van uitmaakt, waar ieders stem wordt gehoord en ieders verhaal een podium heeft. Het RWT maakt daarom al meer dan 30 jaar theatervoorstellingen voor en door mensen die voor het eerst kennismaken met theater. Theater prikkelt ons inlevingsvermogen. Theater laat je voelen wat het is om in andermans schoenen te staan. Met een klein team van professionele theatermakers trekt het RWT de stad in op zoek naar ongehoorde verhalen, naar ongeziene helden, naar onuitgesproken conflicten. Deze verhalen en ervaringen brengt het RWT samen met de mensen die ze onderweg ontmoeten naar het theater. Zo volgt het RWT de hartslag van de stad; haar spelers vormen een afspiegeling van een steeds veranderende, grootstedelijke samenleving. Een mix van culturen en maatschappelijke lagen.

Zaterdag 1 april: Avond (21.00)

Grote zaal Performance

It takes a Child to raise a Village / football meets dance (Corpo Maquiná, Nederland)

Laat je meevoeren in de verbeelding en speelsheid van het kind tijdens deze hartverwarmde dansvoorstelling, en herontdek het kind in jezelf.

It Takes A Child to Raise a Village / football meets dance [‘Alleen een kind kan een dorp opvoeden/voetbal ontmoet dans’] is een dansvoorstelling met 16 performers bestaande uit dansers, (freestyle) voetballers, sport coaches, muzikanten, en een flink groep kinderen. Met dit ensemble creëert Miotto een voorstelling vol levensvreugde dat het belang van spel viert, niet alleen voor kinderen, maar voor ons allen. In de woorden van Miotto: “plaats de kinderen in het middelpunt van de belangstelling, want zij weten de weg.”

Gedreven door de overtuiging dat het theater publieke ruimte is en de kunstenaar dienstbaar aan de publieke zaak, werkt Corpo Máquina sinds 2017 onder artistiek leiding van oprichter en de van oorsprong Braziliaanse choreograaf Guilherme Miotto. Stuwende kracht

achter het werk is steeds de door Miotto ontwikkelde *Instinctive Performance*. ‘Zonder onderscheid brengt deze specifieke aanpak in ieder mens de performer naar boven’, aldus Corpo Maquina.

Het ICAF-team was gefascineerd door de relaties die we op het podium zagen tussen de diverse groepen dansers. Vooral de interactie tussen de kinderen en volwassenen vonden wij bijzonder. Daarin wisten ze in hun samenwerking een virtuoos evenwicht te bereiken tussen speelsheid en ernst, waarbij de kinderlijke verbeeldingskracht ons inderdaad meenam in een nieuwe wereld.

It takes a Child to raise a Village is een voorstelling voor een publiek van alle leeftijden en achtergronden. Ze verschaft een hartverwarmende ervaring die in deze zware tijden meer dan welkom is.

ZONDAG 2 APRIL 2023

12.30	Registratie
12.30	Lunch
13.30	Wrap-up & Move on to A New Moon
15.00	Parade
16.00	Grote Zaal: The Sheikhs Shikhats & B’net Chaabi (MetX, België)

Festival afsluiting

Wrap Up & Move on to a New Moon

De afgelopen vier dagen - en als we de *residenties* meerekenen, nog veel langer - hebben we het geluid van verandering onderzocht in veel verschillende community arts projecten. Sommigen waren melodieus of ritmisch, andere waren luidruchtig en activistisch of zacht en zorgzaam. Deze veelvoudige, diverse geluiden vertegenwoordigden alle genderposities en ondervertegenwoordigde gemeenschappen uit de hele wereld. In onze workshopruimtes, onze podia, op onze beeldschermen en aan onze eettafels waren er veel verschillende stemmen, accenten en culturele nuances te horen en zien. En zelfs al konden we niet alles horen begrepen we instinctief de essentiële boodschap onder dit alles: dat betekenisvolle kunst gemaakt in zorgzame, innovatieve en creatieve samenwerking tussen kunstenaars en wijkbewoners onmisbaar is bij de aanpak van enorme uitdagingen in onze wereld.

Deze middag creëren we, onder de zachte begeleiding van onze festival resident MetX, met zijn allen een laag van percussie die we vervolgens waar nodig kunnen

moduleren. Bovenop die laag of er tussenin nodigen we je uit spontaan uitdrukking te geven, verbaal of non-verbaal (in een rap, een gedicht, een melodie, een lied, een anekdote, een beweging), aan een speciaal moment, beeld of ervaring die voor jou tijdens het festival het geluid van verandering in zich droeg.

Na deze 'Wrap-up'-sessie gaan we met zijn allen naar buiten om aan een parade mee te doen. Sommige kunstenaars die tijdens het ICAF een workshop of optreden hebben verzorgd dragen een rekwisiet, een kostuum of foto met zich mee als een soort relikwie in een niet-religieuze processie. In de openbare ruimte voor Theater Zuidplein ontmoeten we 30 drummers uit Leuven (België) en een groep deelnemers die de afgelopen dagen tijdens de 'Langzame Start' muzikale elementen hebben gecreëerd. Samen met hen begeleiden we een 6-meter hoog rad waarin het beeld van een nieuwe maan is gespannen en dat we door de straten van de buurt rollen. Op weg naar een nieuw begin...

Parade

BRUiTAL / New Moon Parade (MetX, België)

Na de afsluiting gaan we samen de straat op om een geïmproviseerde parade te creëren. Sommige ICAF-artisten dragen een rekwisiet, een decorstuk, een kostuum of een foto van hun show of workshop wat zorgt voor een kleurrijke en symbolische parade. Buiten Theater Zuidplein voegen we ons bij 30 Belgische drummers en een groep festivaldeelnemers die tijdens drie voorgaande 'Langzame Start'-ochtenden onder begeleiding van MetX's BRUiTAL grooves en change-bewegingen creëerden. Met hen begeleiden we een 6 meter hoge nieuwe maan die door de openbare ruimte zal rollen, op weg naar een nieuw begin.

Grote Zaal Performance

The Sheikhs Shikhats & B'net Chaabi, (MetX, België)

Vurige melodieën, betoverende zang, verbluffende koperblazers en een explosieve chaabi groove. De Sheikhs Shikhats & B'net Chaabi slepen je mee met meerstemmige bewerkingen van populaire liederen uit Marokko op originele jazzarrangementen en trance-achtige ritmes. Laat je bedwelmen door de kracht en poëzie van verborgen muzikale tradities! Als afsluitende voorstelling van het ICAF 2023 presenteren we dit laatste programmaonderdeel samen met onze Festival Resident, MetX's: The Sheikhs Shikhats & B'net Chaabi.

Via dit project brengen Laïla Amezian en Laurent Blondiau enerzijds hulde aan de Ghanayats en de Shikhats, muzikantes die voor de vrijheid van meningsuiting streven via kunst en cultuur. Anderzijds bouwen ze ook voort op het cultureel erfgoed dat deze zangeressen sinds het einde van de 19e eeuw in heel Marokko hebben nagelaten. Ongekend fascinerend en met de nodige dosis artistieke lef nodigen de Sheikhs Shikhats & B'net Chaabi je uit deze vocale en poëtische traditie te ontdekken.

Deze kunstenaars, emblematische figuren van de traditionele Marokkaanse cultuur, werden zowel aanbeden als veracht en gestigmatiseerd. Hun liederen, gebaseerd op de kunst van *Aïta* (letterlijk 'roepen' in het Arabisch), werden beoefend als een middel om een collectieve en soms revolutionaire boodschap over te brengen. De *Chaabi* (letterlijk 'populair') werd een

geliefde stijl van traditionele liederen die vooral tijdens traditionele festiviteiten en danspartijen in Marokkaanse steden te horen waren.

Laïla geeft een nieuwe draai aan deze *chaabi* en andere traditionele repertoires door zich te omringen met vocalisten en topmuzikanten uit verschillende culturen, waaronder enkele leden van MetX' Mâak-collectief. Om de kracht en energie van deze repertoires zo dicht mogelijk te benaderen, betreft Laïla ook de zangeres-percussionisten van B'net Chaabi bij dit project.

Dit speciale optreden bij het ICAF is onderdeel van een tournee door Vlaanderen en Brussel, waarin deze muzikanten hun eerste album presenteren, uitgebracht op het Zephyrus-label. We kunnen ons geen toepasselijkere afsluiting van ICAF 2023 en het thema 'sound of change' bedenken dan dit spectaculaire optreden van **De Sheikhs Shikhats & B'net Chaabi**.

ORGANISATIE

Het International Community Arts Festival is een productie van het Rotterdams Wijktheater in partnerschap met Theater Zuidplein en Podium Islemunda. ICAF 2023 ontvangt structurele subsidie van het Fonds Cultuurparticipatie (FCP) en projectsubsidie van de afdeling Culturele Zaken van de Gemeente Rotterdam. We danken tevens het Nederlands Fonds Podiumkunsten, het VSB Fonds, het Prins Claus Fonds, het Elise Mathilde Fonds en het Prins Bernhard Cultuurfonds voor de aanvullende subsidies die zij ons hebben toegekend.

ICAF STAFF

Jasmina Ibrahimovic, Artistiek directeur

Anamaria Cruz, Productieleider

Nadja Polman, Productieassistent

Amy Gowen, Assistent-Programmeur & Redacteur

Eugene van Erven, Adviseur